

OKÉNKO

D O F A R N O S T I

V Y D Á V Á F A R N O S T S V . V Á C L A V A V L E T O H R A D Ě

Ročník XXVII.

Červen 2018

číslo 6

Josefovi

Ve světě, v němž by nebyly tvé ruce,
čerstvým dřevem vonící
byla bych jak zvon, jenž nemá srdce
a sám je ve vysoké zvonici.

Svět, v němž by nebyly tvé ruce,
aby ty mě držely pevně jak pluh,
byl by tak prázdný jako srdce,
v němž nikdy nebyl Bůh.

Andělské chóry vyzpěvují,
v náručí chovám naše dítě,
v nebesích na šofar mocně dují
a já tady na zemi miluji tě.

Svět, v němž by nebyl tvých kroků ozev,
když jdeš domů s vlasy plnými třísek,
přišel by o krásu jako poušť Negev,
kdyby ztratila všechny písek.

Bez tebe prožít svá léta
bylo by těžší víc, než unést mohu.
Dovol mi, prosím, v modlitbě šeptat,
že za tebe děkuji Bohu.

Radúza

Úvodem

Někteří církevní pohlaváři se pohoršují nad úpadkem našich křesťanských hodnot, ale s nemorálními politiky jednájí „diplomatsky“, ne jako Ježíš. Ježíši už nikdo do tváře neplivne a okna mu nikdo nevytluče, tak daleko nedosáhne. Víme, že my jsme nebezpeční, my jsme Ježíše ukřižovali a křižujeme jej dál v jeho bratřích. Pronásledované máme chránit (někdy i před sebou). Žít křesťansky je něco jiného než být jen pokřtěn. Nikdo nespočítá počet válek pokřtěných s pokřtěnými (v některých se křesťané spojovali s muslimy proti druhé straně), natož počet zavražděných. Mnoho vládců, které jsme ve jménu Božím korunovali a žehnali jim, se stalo hromadnými vrahy. Některým politikům poklonkujeme i dnes, přestože nejvíce ničí naše hodnoty. Už v r. 2014 jsme měli dost důvodů si myslet, že malajsijské letadlo s 298 lidmi sestřelilo Rusko (teď to bylo potvrzeno). Máme dlouhodobé zkušenosti s ruským imperialismem, okupací a nestydatým lhaním.

Rozlišovat lež od pravdy a nespravedlnost od spravedlnosti je náš stálý úkol.

Anglický princ si vzal za manželku vnučku černošských otroků. Mnoho lidí vidělo, jaký obsah má křesťanský sňatek.

lv

POKUS O SROZUMITELNOST

Nejdůležitější slova katolického učení jsou tato: ospravedlnění, milost posvěcující - habituální - milost tzv. první. Bohužel, slova pro dnešního člověka naprosto nerosozumitelná. Ostatně i katechismus (KKKC 432) tvrdí, že to přesahuje schopnosti rozumu a síly člověka, že se to vymyká naší zkušenosti. K čemu tedy ta slova jsou?

Jenže naštěstí to lze říci jinak, prostě a jasně. Ta „milost posvěcující“ není nic třetího mezi mnou a Kristem. Milost posvěcující to jsem já, člověk zpracovaný, zkvalitněný, umocněný, proměněný Kristovou blízkostí. Tohle přece aspoň trochu pochopí i rozum, co bych já byl zač bez Krista. Ani se to nevymyká naší zkušenosti; když na Krista zapomenou, klesám dolů, plavu s proudem, nežijí pro nikoho. Tuto zkušenost máme - na rozdíl od KKKC.

Takže si raději otevřete Nový Zákon a milost posvěcující se ukáže jako blahodárná Kristova blízkost. To je ta nejlepší definice tzv. milosti posvěcující: KRISTOVA BLÍZKOST. Ježíš má lidské srdce s božskou intenzitou touhy po nás, která nás těší a hladí, dává radost a tím nás proměňuje, povyšuje, zbožšťuje.

Jan Rybář

Bůh je přítomen bez ohledu na to, jestli ho zavoláš...

Carl Gustav Jung

Dostat Izraelity z Egypta trvalo jeden den, ale dostat Egypt z Izraelitů trvalo celých čtyřicet let.

izraelské přísloví

Nemine den bez šance ozdobit se svobodou, získat rysy svobodné tváře. Mnohokrát a mnohými způsoby. Chce to být pozorný, dovolit si odvážné tahy a permanentně odhánět lenost s jejím „to staré bylo dobré“ a „vždycky to tak bylo“. Každé umění, tedy i umění života, musí být svobodné.

Karel Satoria

Diktátoři ženou lidi na smrt, ale sami bývají zbabělí. Hitler se nikdy nepostavil se zbraní v čele svých vojáků.

Při cestě,
kde čistá voda zurčí,
vrby stín.
Říkám si, zde na chvíli,
opravdu jen na chvíli! si odpočín.

Saigó, 12. stol.

O BOHU TROJEDINÉM

Vládcové, natož božstva, s nevdělanými poddanými nemluvili. Nás Stvořitel vybavil do života tak, že mu můžeme v mnohém porozumět a být jeho „partnery“.

Snažíme se promýšlet jednotlivé texty Písma, ale výpověď o Bohu Trojediném v Písmu neznáme. V Písmu se nejprve mluví o Hospodinu, pak navíc o Ježíši jako Synu božím a nakonec o Duchu božím. K porozumění obrazu Trojice můžeme dojít až po určitém souhrnném poznání.

Důležitá je návaznost boží výpovědi o sobě a naše porozumění klíčovými slovy.

Teologové, díky antické filosofii, došli k modelu Boha v Trojici.

Model je důležitý - jeho vypovídající hodnota má velký význam. Např. model atomu je nám užitečný, i když skutečnost uspořádání hmoty je jiná. Biblické výpovědi o Bohu: „Otec, Matka, Ženich, Manžel, Král ...“, to jsou také „jen obrazy“ - geniální.

Zopakují o „Trojici“ to nejdůležitější pro náš život.

Bůh nás stvořil z lásky a k lásce nás zve.

Bůh je naprosto jinou bytostí než člověk, ale mnoho nám o sobě vypráví a my mu můžeme čím dál více rozumět.

Je-li - Bůh láska, pak nemůže být samotář. Milující hledá milovaného, potřebuje se dávat. To platí i o nás lidech. („Není dobré být člověku samotnému“. Kůň nelíbá a pes nám nenapíše milostný dopis. Slavím-li narozeniny, nemohu sníst dort sám, jen zoufalci pijí samí.) Každý se učíme pracovat, ale spolupracovat, slavit, tančit s druhými je dalším uměním a důvodem radosti.

Zřejmě i Bůh potřebuje odpovídající partnerství. V Bohu je společenství, ve kterém jeden dává přednost druhým.

Batole nemá ponětí o vnitřním životě rodičů, a přesto je schopné jim důvěřovat, poznávat je a mít je rádo.

Časem bude v poznávání růst a postupně vstupovat do světa dospělých.

Co se děje v hlavách dětí, partnerů, natož cizích lidí, nikdy nevíme úplně. Nebudeme nikdy (alespoň tady na zemi) úplně rozumět ani tomu, co se odehrává v nás. Přesto jsme schopni v lásce a porozumění s druhými žít. Podobně i my lidé jsme schopni čím dál víc porozumět Bohu.

Bůh nás „oslovil“ první, podobně rodič dítě. Na začátku dostáváme velký vklad péče a lásky, velký „kapitál“ k našemu hospodaření - k dávání.

Z příkladu rodičů, z jednání Boha a Ježíše se nejprve učíme být dětmi svých rodičů a dětmi božími.

Postupně se (od rodičů, učitelů, dalších lidí a od Boha) učíme dospělosti - odpovědnosti nejen za sebe, ale v určité míře odpovědnosti za druhého, za druhé (za svět a boží králov-

ství).

Pak se - i od Boha - učíme být rodiči (naše rodičovství je velice ovlivněno Bohem).

Oslovený je většinou schopný odpovědět. Milovaný může odpovědět láskou k milujícímu (láska dopřává druhému svobodu).

Láska volá po lásce.

Ve vztahu lásky toužíme co nejvíce porozumět druhému. K lásce patří ochota k naslouchání, odpověď, přijetí, spojení, následování. Ovoce je důvěra, spolehnutí se a radost ze spolupráce, ze společného života, ze společné cesty.

Řeč s druhým a o druhém je projevem mého zájmu (lásky) o milovaného.

I Bůh touží být poznáván.

Láska touží po spočinutí u druhého, po porozumění a „splynutí“.

My, křesťané, slovem „víra“ míníme to, kým a čím žijeme. Proto se učíme přemýšlet, vzdělávat se, osvojovat si ctnosti a získávat dovednosti lásky.

„Víra“ (důvěřující vztah k důvěryhodnému) není bezmyšlenkovitá, ale je projevem spravedlnosti, přítakáním Bohu (na jeho přátelství odpovídáme svým přátelstvím), je způsobem života, osobním projevem.

Neznalost, předsudky, pověra, pomluva, strach, zbabělost, lhostejnost, lenost a hloupost ničí vztahy.

Vztah Boha k nám a náš vztah k němu prosvěcuje celý náš život. Přináší nám ty nejdůležitější hodnoty.

Smyslem našeho života je přátelství s Bohem a s lidmi.

Ceníme si poznávání Boha Trojediného, je pro nás praktickým bohatstvím pro naše vztahy.

Jsme stvořeni k božím obrazu. Jen s druhými - při nejmenším s partnerem v manželství - můžeme být božím obrazem.

Ježíš nám ukázal, jak si Bůh představuje pěkný život člověka. Na jeho jednání s lidmi vidíme, jakou cenu pro Boha máme.

Ježíš nám poslal svého a Otcova Ducha jako nového Průvodce. Duch nás vede k Bohu a přivádí nás jednoho k druhému, aby náš život nebyl „bezduchý“. Je naší hybnou silou, připomíná nám Ježíšova slova a uvádí nás do porozumění Ježíšovu vyučování, abychom mohli dorůst na úroveň boží nevěsty.

V poznávání Boha se mu jen blížíme, ale kdo o poznávání stojí, bude mu jednou rozumět mnohem a mnohem víc než dosud. Už teď můžeme zakoušet velkou krásu z porozumění lidem i Bohu.

Kdo je „pracovitý“, má se na co těšit, na zítřek i na velkou budoucnost bez konce.

Apoštol říká: „Milování, nyní jsme děti Boží; a ještě nevyšlo najevo, co budeme! Víme však, až se zjeví, že mu budeme podobni, protože ho spatříme takového, jaký jest.“ (1 J 3:2)

/v

VTEŘINOVÉ „BOŽÍ TĚLO“

Malou slavnost Těla a Krve Páně si můžete připravit při každém přijímání: nastavíte knězi levou dlaň, on na ni položí Chléb Boží - někde je možnost namočit si Hostii do kalicha - a vy se během tohoto krátkého obřadu klaníte, vítáte a radujete. Ujišťuji vás, že Ježíšovi je vždy milejší takovýto projev srdce víc než ta nejponížnější kajicnost na kolenou. A navíc - vychutnáte si pravdu o vašem Královském Kněžství (1 Petr 2:9). *Jan Rybář*

VAŠE NÁSILÍ, NAŠE NÁSILÍ

Když mne někteří žádali, abych se „veřejně pobouřil“ nad hrou Vaše násilí, naše násilí, odpověděl jsem, že zásadně neodsuzuji nic, co neznám. Pak jsem na rozdíl od „pobouřených“ celou hru - nejen vytrženou scénu či jednu fotografii - dvakrát v záznamu viděl a přemýšlel o ní. Nejdřív se mi zdálo, že jde jen o lacinou blasfemii typu hloupých a cynických obrázků v Charlie Hebdo, zas jednu ze záměrných provokací, které pak finančně profitují z té laciné reklamy, kterou jí dělají „pobouření“.

Pak jsem snad pochopil - na rozdíl těch od protestujících - smysl té hry: chce drastickými prostředky vykřiknout: Podívejte se, v jak šiléném světě žijeme! V té hře vůbec nejde o „Ježíše znásilňujícího muslimku“, nýbrž o protest proti světu, v němž se vše - i svaté symboly náboženství - zneužívá k rozdmýchávání nenávisti jedněch proti druhým. Mně se představení také „nelíbilo“, ale cílem „cool theatre“ není se líbit a bavit, nýbrž provokovat k myšlení.

Psychologicky chápu, že lidé, kteří nerozumějí drsnému jazyku postmoderního divadla a nejsou zvyklí příliš nad věcmi přemýšlet z více stran a navíc reagovali na něco vytrženého z kontextu, reagovali emocionálně a prvoplánově. Někteří tzv. „prostí věřící“ tak jistě činili z dobré vůle, mysleli si, že tím brání údajně napadané křesťanství, na jejich svědomí - jak radil už svatý Pavel - bychom měli mít ohled; ti však opravdu na taková představení nemají chodit a nikdo je ostatně k tomu nenutí. Dali se k tomu bohužel strhnout i inteligentní představitelé církve, kteří si snad mohli uvědomit nebezpečí, že se tím de facto octnou v jedné řadě s těmi strašidly před divadlem od Miroslava Sládka po exhibicionistu Libora Halíka. Dalo se čekat, že se na protestech budou přiživovat i náckové - to vtrhnutí na jeviště skutečně připomíná nástup nacismu v Německu a fašismu v Itálii. Obě strany by si však měly uvědomit, že žijeme ve světě podminovaném nebezpečnými emocemi.

Tomáš Halík

Nemám větší radost, než když slyším, že moje děti žijí v pravdě. (3 J 1:1)

O ÚCTĚ K ŽIVOTU

Před lety byla v Praze výstava skvělého krajináře Julia Mařáka a jeho žáků. Velké výstavy mají výhodu, že tam uvidíte některá díla, o kterých jste předtím ani nevěděli. A tak ke konci výstavy se najednou množily obrazy mně docela neznámé. Když jsem se podíval na rok jejich vzniku, ukázalo se, že už to nejsou obrazy Mařákovy, ale některého z jeho žáků. Podobně jako on i oni brali na svých obrazech v úvahu každou větvičku, kámen i lístek. Odkoukali od svého učitele všímavost pro celek i detail, ale především od něho převzali obdiv a úctu ke krajině. Jejich obrazy nebyly pouhými napodobeninami milovaného učitele. Lebeda, Kaván nebo Bubeníček, či dokonce Slavíček se od sebe velmi lišili, ale všechny je spojoval Mařákův uctivý přístup k přírodě. Několikaletým stykem se svým milovaným profesorem porozuměli jeho životnímu postoji, dokonce převzali jeho ducha. Největším křesťanským přáním je mít Ducha Ježíše Krista. Apoštol Pavel dokonce napsal, že kdo nemá Ducha Kristova, ten se s křesťanstvím ještě nepotkal (Řím 8,9). V kom jiném se nám Pán Bůh dokonaleji představil, než v Ježíšově osobě a v jeho touze odhalit jádro věci. Vždyť všechny naše problémy i hledání řešení začínají u otázky: Oč běží? Mít Ducha Ježíše Krista znamená mít Ducha Božího. To je naší největší touhou a kontrolní otázkou. Je bližší Ježíšovu Duchu mít blyštivé ornáty, nebo hledat způsob, jak Ježíšovu optimistickou zprávu představit lidem?

Podle Ježíše se všechno odvíjí od toho, zda beru Pána Boha vážně. Potom se mi stane zřejmým, že jsem ve světě jako jedna součást v mnohosti celku. Každé stvoření, květina i živý tvor i voda a vzduch jsou pro život vesmíru důležité svou službou. Ježíš sám se představuje jako ten, kdo slouží (Lk 22,27). Každý člověk patří do světa svou vlastní službou. Nikoli povyšováním nebo násilím, ale úctou, která může udržet svět při životě.

P. Pavel Kuneš

MODLITBA ZA PRAVDU

Karel Čapek

Bože, který jsi stvořil národy a všem jsi vdechl touhu žít ve cti, zbav dnešní svět toho nejhoršího: lži.

Lži, která podpírá a připravuje násilí a učí lidi nenávidět se navzájem.

Lži, která otravuje národy a vykopává mezi nimi propasti, jež snad ani desítky let nevyrovnej.

Bože, jak bude vypadat, jak se bude vyvíjet Evropa obluzená tolika nenávisťnými lžemi! Jak bude možné soužití mezi lidmi a národy, je-li mezi ně vrženo tolik urážek, tolik opovržení a vzteků!

Copak si snad někdo představuje, že tento stav ducha má a může trvat bez konce?

Copak si věčně má soused ošklikt sousem a čekat jen na příležitost, aby mu zasadil mstivou a úkladnou ránu?

I po válce si mohou národy podat ruce; mohou si sebe rytířsky vážit a navázat vztahy důvěry.

Ale na bojišti lži nebude navěky důvěry ani cti; každá lež zajde, ale zůstane po ní nenávisť a opovržení; tělo se zahojí dřív než duše.

Bože, jak hrozně je zraňována duše tohoto národa, jak tohle se má jednou zahojit nebo odpustit!

Copak se toho nezhrozí národové, jaký nená-

vistný, navěky zlý a nepřátelský svět se takto buduje?

Nemá snad nikdy být mír nebo aspoň oddech v křečovitém smrtelném nenávidění?

Bože, vrať světu pravdu! Bude to víc než smlouva míru, bude to cennější než každé spojení.

Nikdo, žádný národ, žádný stát si nebudíž jist, pokud mohou být lidské vztahy kdykoli korumpovány nástroji lži.

Nebude jistoty, nebude smluv, nebude ničeho platného a bezpečného, pokud vědomí kteréhokoliv národa bude zkřivováno záměrnou lží.

Za každou lži jde úklad a násilí; každá lež je útok na bezpečí světa.

Nikdo nebude žít v míru ani za nejsilnější hradbou z oceli a betonu; okřídlená lež se vysměje všem vašim pevnostem.

Zbavit svět lži je víc než odzbrojení. Jaké to bylo divné jasnozření, když náš Masaryk vepsal do našeho státního znaku slova „Pravda vítězí“.

Jako by tušil, že jednou lež podnikne generální útok na náš stát a národ, a už předem razil heslo pro toto utkání.

S tím heslem můžeme jít do boje; ale jenom s tím heslem může jít celý svět do míru.

Neboť jenom bez lži se mohou lidé a národy dorozumět, ať mluví jazykem kterýmkoliv.

Bože, vrať světu pravdu!

LN, 25. 9. 1938

SETKÁNÍ MUŽŮ

V Essenu se 10. - 13. května zúčastnilo pět českých chlapů mezinárodního setkání chlapů zapojených do mužské spirituality podle amerického františkána Richarda Rohra. Přijeli Němci, Angličané, Američané, Dán, Ir, Skot, Rakušan, Portugalec a my.

Mimo hlavní téma setkání (mezinárodní spolupráce mužů) jsme také mluvili o dědictví strašného a nesmyslného válčení v 1. světové válce. Naši předkové byli hrozně poniženi (a nevzepřeli se tomu); evropští, křesťanští vládcí je poslali vraždit druhé. Většinou táty od rodin proti tátům od jiných rodin.

Jeden účastník našeho setkání v Německu - Dán, žijící v Anglii, nedávno čtrnáct dní objížděl na kole válečná pole (dodnes nezahojená) na severozápadě Evropy, kde v hrůzných masakrech nesmyslně padly statisíce mužů. Přivezl hlínu z těchto míst a několik dělových nábojnic, jejichž náboje roztrhaly mnoho těl, a četl úryvky z několika deníků bojujících. Krev na bojišti vytvořila s hlínou hluboké krvavé bahno, ve kterém zůstalo nespočetné mnoho těl padlých. Nebyli pohřbeni, nemají hrob ani pomník.

Západní Evropané na tuto hrůzu dodneška myslí ... Na padlé, kteří se nikdy nevrátili do svých rodin, na hochy, kteří se nesetkali se svými děvčaty, neměli svatbu, neměli děti, nikdy jim nebylo dopřáno houpat na kolenou vnoučky. Kolik manželek už nikdy nevidělo své muže a kolik dětí se už nikdy nesetkalo se

svými otci? Evropské rodiny strádaly, na žénách zůstala všechna dřina doma a na polích. Válečným vdovám a manželkám invalidů pokračoval těžký úděl i po válce.

Ti, kteří se vrátili, řekli: „Něco tak příšerného se už nikdy nesmí opakovat“.

Za 20 let přišla další hrozná katastrofa. - Evropská unie vznikla právě proto, abychom už nikdy mezi sebou neválčili!

Je zvláštní, že my, Češi a Moravané, tyto hrůzy a jejich příčiny a následky nepromýšlíme. Myslím si, že to je částečně způsobené tím, že naše země nebyla válečným polem (na rozdíl od Francie, Německa a dalších evropských zemí). Vínou na tom nese také pozdější jednostranné masírování propagandou o vítězství Sovětského svazu nad Hitlerem. A naše špatné svědomí - nepřipouštíme si, že jsme se v 1. světové válce nechali poslušně zneužít jako zabijáci jiných.

Po 2. světové válce se mnoho Němců kálo, ale my se stále jen cítíme jako oběti (i jako oběti „nepřátelské EU“).

Neznal jsem předem podrobnější program setkání mužů v Německu, ale jak jsem viděl, že v programu bude řeč o smíření a odpovědnosti na toto téma, řekl jsem si, jsem na správném místě. Vyprávěl jsem chlapům, že v městečku, ve kterém sloužím, v r. 1910 žilo 4.189 obyvatel, z toho 2.012 mužů. 839 mužů narukovalo do války a 120 jich padlo. Uvedl jsem zkušenost našeho rodu, z kterého tři chlapi byli povoláni do 1. války, dva z nich

pokračování na str. 4

STÁT MI ZAVRAŽDIL OTCE

a dodnes se za to neomluvil, říká syn muže, kterého popravili se Slánským

Národní archiv začal na svém webu zveřejňovat první digitalizované záznamy z procesu, v němž jste přišel o otce. Co vám přišlo na mysl, když se ty záznamy v březnu podařilo objevit?

Není to pro mě úplně novinka. Loni mi záznam výpovědi mého otce poslal Český rozhlas, který jej získal z americké Library of Congress. Dochoval se díky nahrávce pořízené v 50. letech z vysílání Československého rozhlasu, i když je v horší kvalitě. Překvapilo mě, že se to dost lišilo od přepisu, který vyšel knižně v roce 1953.

Historici říkají, že to komunisté takto dělali, že se jim zkrátka do oficiálního záznamu ne všechno hodilo.

Mám teorii, že ten přepis připravili ze scénářů, které předem připravili vyšetřovatelé. Obžalovaní se je učili, ale občas něco neřekli přesně nebo podali jinak.

Poznal jste tehdy hlas svého otce? A bylo znát, že výpověď je naučená tak, jak chtěli vyšetřovatelé?

Otcův hlas jsem si nepamatoval, šest měsíců jsem vůbec sbíral odvahu si to poslechnout. O tom, že se výpovědi museli doslova učit, jsem věděl už dříve z archivů, takže se mi to jen potvrdilo. Obviněným bylo vyhrožováno, že jejich rodiny budou zničeny a zatraceny, jestliže nebudou vypovídat podle osnov připravených Sověty a Státní bezpečností. To byl hlavní důvod, proč se nakonec rozhodli vypovídat, jak bylo předepsáno. Také jejich poslední dopisy opěvovaly KSČ, protože věděli, že by jinak nebyly doručeny rodinám.

Co na objev původních záznamů vlastně říkáte?

Je strašně zajímavé a důležité, že se to našlo, jsem velmi rád. Ale obávám se, jaká bude reakce. V Česku lidé o té době moc nevědí.

pokračování ze str. 3

padli, jeden děda si poničil zuby, aby nebyl odveden jako zabiják, druhý děda na frontě střílel (jako mnozí) do korun stromů a před útokem na bodáky se postřelil: „Nemohu zabít Srby“. Později z války zběhl.

Ve 2. válce zachránili američtí vojáci našeho táta z koncentráku ...

Jeden německý chlap řekl: „Budu ti vyprávět o mém tátovi. Oba moji dědové bojovali v 1. válce. Táta bojoval v 2. válce 6 let ...“

Padli jsme si do náruče a plakali ...

Slíbili jsme si s chlapy, že budeme propagovat EU a podle svých možností pro ni pracovat. U nás je to zvláště nutné, Putin, naši komunisté a mnoho neinformovaných lidí Unii jen spílají.

Za dva roky bude v Praze velké mezinárodní setkání chlapů. Vrátime se také k důležitému úkolu paměti, ke stálému nebezpečí válek, k odpovědnosti, smíření a práci pro budoucnost.

Václav Vacek

A teď to zveřejňují, aniž by k tomu dali pořádné vysvětlení, o co šlo, kdo byl kdo, jen vysílají ty záznamy. Lidé tomu samozřejmě nemůžou porozumět, nikdy se to důkladně nevysvětlilo. To mi dost vadí - jak to lidé bez znalosti té doby pochopí? To se nemůže jen tak vysílat.

Pro komunistický režim nejspíš nikdy nebylo příjemné, ani při rehabilitaci v 60. letech, se v tom případě příliš „vrtat“.

Svoboda a Dubček dali několika odsouzeným, i mému otci, v roce 1968 medaile. Ale pozůstalé tehdy ani nepozvali na Hrad, vláda byla ve velkých rozpacích. Oficií přišli k nim do bytů a tam jim vyznamenání předali. To byl i případ mé matky. Omluvu jsme od státu nedostali dodnes, psal jsem všem prezidentům - Havlovi, Klausovi, Zemanovi. Stát se za to ale neomluví. To je úplně nesmysl. Tady v Anglii, když se přijde na křivdu, tak se vláda jménem státu lidem omluví, i když je to případ starý třeba 50 let.

Co od objevu původních záznamů očekáváte?

Rudolf Margolius

váte?

Doufám, že to bude provázet nějaký pořádný výzkum, že se zjistí, kdo to zavinil a provedl. Ne proto, aby někoho trestali, ale proto, aby vyšlo najevo, co, jak a proč se tehdy stalo. Aby každá osoba z procesu byla prozkoumána a případně očištěna. Byli tam lidé vinní, to nelze zamluvit, ale také ti, kteří žádnou vinu neměli. Můj otec neměl ve vedení strany jako pouhý člen žádnou roli. Slánského vůbec neznal, potkali se až u toho soudu.

Váš otec se zabýval obchodem se západními státy. Možná právě proto mu určili jednu z rolí ve spiknutí, které vymysleli.

On jako náměstek ministra dělal velmi dobré obchodní smlouvy se západními zeměmi. V roce 1949 byl v Anglii a přivezl odtamtud velmi dobrou ekonomickou smlouvu, výhodnou pro Československo. Gottwald ho za ni pochválil. Rusům se to samozřejmě nelíbilo. A celý ten proces pak osnovali oni.

Když člověk podrobně zkoumá, do jaké hloubky důkladnosti při přípravě procesu šli, mrazí z toho. Připravili vlastně úplně všechno, den po dni vyhodnocovali, zda jde vše podle plánu...

To je ruská mentalita. Nikdy nežili v demokratickém systému a Sovětský svaz se vždycky bál překonání svých hranic a napadení. Proto ovládli státy kolem sebe, aby své vlastní hranice chránili. Jak chtějí zpátky Ukrajinu, to je ta samá politika.

Rudolf Margolius (1913-1952) byl náměstkem ministra zahraničního obchodu v Gottwaldově vládě. Jako přeživší koncentračních táborů, v nichž přišel o příbuzné, v roce 1945 vstoupil do KSČ. Věřil, že komunismus je cestou k zabránění hrůzám válek. Komunisté ho popravili v procesu s tzv. „protistátním spikleckým centrem“ Rudolfa Slánského.

Jeho syn **Ivan Margolius (1947)** žije od svých 19 let, tedy od roku 1966, v Anglii. Vystudoval architekturu, věnuje se propagaci české kultury a techniky. Napsal řadu knih, jednu (Praha za zrcadlem) věnoval též příběhu svého otce a rodiny.

Co vedlo vašeho otce ke vstupu do KSČ v roce 1945?

Před válkou se politicky neangažoval. Když přišli Němci, putoval i s mou matkou a jejich rodiči do ložského židovského ghetta a pak do Osvětimi. To, že ve válce ztratil všechny příbuzné a rodiče, byl strašný šok. A v koncentracích viděl komunisty, kteří pomáhali lidem. To ho dost nadchlo. Po válce si myslel, že komunismus je cesta, jak změnit svět, zabránit rasismu a dalším válkám. Měl takový idealistický pohled.

A nemohl mít informace, že se stalinistický režim od nacistického až tak moc neliší?

Ne, protože byl zavřený v koncentracích a ghettech. Dnes je jednoduché se na tu dobu dívat a soudit, jenže tehdy lidé informace neměli. Pavel Tigrid - před válkou chodil s mou matkou - byl náš dobrý rodinný přítel. Přežil válku na Západě, měl větší rozhled. Před rokem 1948 se Rudolfovi snažil víru v komunismus rozmluvit, ale ten si nedal říct. Je to těžké, ale chápu to jako normální reakci na to, jak trpěl za války. Na to, že mu vyhladili celou rodinu.

Vám bylo pět, když vašeho otce popravili. Máte na něj nějaké vzpomínky?

Zatkli ho v lednu 1952, to mi bylo skoro pět.

Ivan Margolis, syn popraveného ministerského náměstka Rudolfa Margolia

Pamatuju si pár věcí jako kluk - různé jsme jezdili autem, hrával mi na housle... Během procesu mě matka, která to těžce nesla, poslala k příbuzným do Bratislavy, takže jsem s ní v té době nebyl. To pro mě bylo dobré, jako pětiletý bych nemohl pochopit, co se děje.

Co vám pak maminka o otci vyprávěla?

Jen řekla, že zemřel v zahraničí, víc jsme o tom nemluvili. Tehdy jsem to tak přijal, že táta už není... Nechtěl jsem s ní o tom mluvit, ale jako školák, asi ve čtrnácti, jsem doma v šuplíku objevil spis, byla to taková hnědá knížka. Tak jsem si to přečetl a pochopil, jak

Komunistický básník Karel Sýs pronesl pamětihodnou větu, že komunistka je jako žid, který si předkožku zpátky taky nikdy nepřihlíží. Jako mladý novinář jsem to zaznamenal v Lidových novinách, které mě v roce 92 nebo 93 poslaly na zasedání ÚV KSČM do budovy na Politických vězňů. Stal se z toho, tuším, můj historicky první sloupek v LN, na což jsem byl jako elév hrdý. Dnes soudruha Sýse na státní vyznamenání navrhuji všechny ty strany od ANO přes ČSSD až po Piráty, SPD a KSČM jakbysmet. Karel Sýs by byl dobrý básník, kdyby se straně nerozhodl sloužit víc než poezii. Díky tomu taky dělal v osmdesátých letech šéfredaktora literárního časopisu Kmen a mimo jiné v něm pomlouval Milana Kunderu, který u nás tehdy nesměl vycházet, natož aby se směl bránit - kdyby mu to za to ovšem vůbec stálo. Po Listopadu komunistka Sýs strašně trpěl a dával všemožně najevo svou nenávisť k nové době, jako by se stal disidentem, přestože jeho básně nikdo nezakazoval, jen neměly to výsadní postavení jako za totáče, kdy jako oficiální básník byl zvyklý na tisícové náklady a najednou si básničky (nejen jeho) nikdo moc nekupoval. No, tak teď si na komunistickou předkožku možná připne i to státní vyznamenání, pokud mu ho pan prezident - a já nevidím důvod, proč by neměl - udělí.

Marek Wollner

strašný šok to pro matku byl. Čekal jsem proto, až mi to sama řekne, což se stalo ve třiadešátém, když se začalo mluvit o rehabilitacích. Tak mi to vysvětlila, protože nechtěla, aby mi o tom jako první řekl někdo jiný.

V roce 1966 jste se dostal do Anglie, to vám bylo 19 let. Od té doby tam žijete?

Po roce studia architektury na ČVUT v Praze mi bylo řečeno, že i když vystuduju, stejně půjdu k lopatě. S tím výhledem jsem se rozhodl, že musím odejít. Při rodinné cestě do Anglie v roce 1966 jsem tam zůstal. Rodiče se vrátili, protože v Anglii nemohli sehnat práci. Já jsem zprvu bydlel u jednoho vzdáleného bratrance, nakonec jsem tu také vystudoval architekturu.

Nikdy jste neuvažoval o návratu?

Ne. Mám anglickou manželku, pět dětí, jsem tu doma. A do Česka bych nemohl, ta situace je nemožná - vždyť mi stát zavraždil otce, já se marně snažím získat omluvu a nic se neděje... To je hrozné. Na druhou stranu tady svou starou vlast propaguji, píšu knihu o české technologii, rozšiřuji tu povědomí o české kultuře.

Co nám jako mladším generacím mohou ty nově objevené původní záznamy přinést?

Můžeme zjistit, co se opravdu u toho soudu dělo - a že z toho vzniknou nějaké závěry. To zatím chybělo. Moskevské archivy jsou bohužel pořád zavřené, ale možná i z tohoto českého směru půjde zjistit, jak to bylo. Jak se Stalin obával vzpoury proti své vládě v evropských zemích v sovětské sféře vlivu, a tak se rozhodl ukázat, kdo má tu moc. Hlavně ale doufám, že ta analýza nebude černobílá, že nenahází lidi do jednoho pytle. Bude to práce na několik let.

Měl jsem ho rád - a proto jsem se svým Měm volným krokem k němu odebral.

„Příteli geometře, budu se za Tebe modlit k Bohu.“

On však byl zemdlený, neboť mnoho vytrpěl. „S mým tělem si starost nedělej. Mám mrtvou jednu nohu a jednu ruku a stojím tu jako starý strom. Nech dřevorubce pracovat...“

„Což ničeho nelituješ, geometře?“

„A čeho bych měl litovat? Pamatuji se, že jsem míval zdravou ruku a zdravou nohu. Život je neustálé zrození. Člověk se přizpůsobí tomu, kým je. Litoval jsi někdy svého raného dětství, svých patnácti let nebo svého zralého věku? Taková lítost je lítostí špatného básníka. Není tu čeho litovat, zbývá jen sladká tesknost. A ta už nebolí, ta už je pouze vůní v nádobě, ze které vyprchal likér. Když ztratíš jedno oko, je samozřejmé, že ten den naříkáš, neboť každá proměna je bolestná. Ale když někdo prochází životem jen s jedním okem, není na tom nic tragického. Viděl jsem dokonce i slepce, jak se smějí.“

„Člověk si může vzpomínat, jak býval šťastný...“

„A proč by na tom mělo být něco bolestného? Ano, viděl jsem člověka trpět, když ho opustila milovaná žena, která mu byla smyslem dnů, hodin, a věcí. To se zhroutil jeho chrám. Ale nikdy jsem neviděl, že by trpěl člověk, který ztratil pramen svých radostí, když zprvu zahořel láskou a potom milovat přestal. Anebo člověk, kterého báseň původně dojímal a teď ho nudí. Vidíš snad, že by trpěl? Jeho duch spí a člověk přestává existovat. Neboť pocit prázdnoty je něco jiného než lítost. Lítost po lásce je pořád ještě láska... a když už lásky není, neexistuje už ani lítost po té lásce. Nacházíš už jen prázdno, a to je z roviny věcí, neboť věci ti nemají co dát. Anebo když se stavební hmota mého života zhroutí zároveň s klenbovým svorníkem a je to bolest proměny, jak bych to mohl poznat? Teprve nyní se mi totiž ukázal pravý klenbový svorník a pravý význam všeho a všechno má teď víc smyslu, než mělo kdy předtím. Jak bych mohl pocítit prázdno, když je bazilika vybudována, hotová a mým očím konečně jasná?“

„Co mi tu praviš, geometře! Když matce zemře dítě, bude přece pro ně naříkat.“

„Ano, v tu chvíli, kdy dítě odejde. Neboť věci ztratí pro matku smysl. Stoupá v ní mléko a dítě tu není. Když odejde milovaná žena, tíží tě něžná slova pro ni uchystaná. A když je tvé panství prodáno a rozptýleno, co si máš počít s láskou k panství? Je to hodina proměny, a ta je vždycky bolestná. Slova však člověka matou, a ty se mylíš. Přijde hodina, a staré věci nabudou smyslu, a sice toho, že tě vedly k uskutečnění. Přijde hodina, a ty se budeš cítit obohacen tím, žes kdysi miloval. A to je tesknost, a ta je sladká. Přijde hodina, a tvář zestárlé matky získá na jímavosti a v srdci jí bude vše jasnější, i když se neodvážá přiznat - neboť i ona se bude lekat slov - že je její vzpomínka na dítě sladká. Slyšel jsi někdy matku říci, že by to dítě raději nikdy neměla, nikdy nekojila a nehyčkala?“

Geometr se na chvíli odmlčel a potom dodal: „I můj život, při zpětném pohledu teď pěkně uspořádaný, je pro mne už jen vzpomínkou...“

„Ach geometře, příteli, prozrad' mi onu pravdu, která tvé duši dodává ten klidný jas...“

„Poznat nějakou pravdu, to možná znamená pouze ji v tichu vidět. Poznat pravdu, to možná znamená mít konečně právo na věčné ticho. Obvykle říkám, že pravdivý je strom, neboť je určitým vztahem mezi svými jednotlivými částmi. A potom les, neboť je určitým vztahem mezi stromy. A potom panství, neboť je určitým vztahem mezi stromy a pláněmi a další stavební hmotou panství. A potom říše, neboť je určitým vztahem mezi panstvím a městy a další stavební hmotou říše. A potom Bůh, neboť je dokonalým vztahem mezi říšemi a vším ostatním na světě. Bůh je pravdivý stejně jako strom, jenom je mnohem těžší ho poznat. Potom už pro mne neexistují otázky.“ Zamyslel se.

„Jinou pravdu neznám. Zním pouze struktury, pomoci kterých lze snáze či obtížněji hovořit o světě. Ačkoli...“

Tentokrát se odmlčel nadlouho a já se neodvažoval ho vyrušit.

„Ačkoli někdy se mi zdálo, jako by se čemusi podobaly...“

„Co tím myslíš?“

„Když hledám, znamená to, že jsem už našel, neboť duch touží jen po tom, co už má. Najít znamená vidět. A jak bych mohl hledat něco, co pro mne dosud nenabýlo smyslu? Jak jsem ti říkal, lítost po lásce je pořád ještě láska. Nikdo nemůže mít touhu po něčem, co dosud nepojal. Ale ve mně jako by byl přesto jakýsi stesk po něčem, co dosud nemělo smysl. Jak bych jinak mohl směřovat k pravdám, které jsem ještě nebyl schopen pojmut?“

K neznámým studnám jsem krácel docela přímo, jako bych se k nim vracel. Tak jako cítil tvé slepé housenky slunce, cítil jsem já své struktury.

A když ty buduješ chrám, a když je ten chrám krásný, čemu se podobá?

A když vytyčíš pro lidský obřad zákony, a když ten obřad, podoban ohni, který zahřívá slepce, probouzí potom v lidech nadšení, čemu se podobá? Nejsou totiž všechny chrámy krásné, a každý obřad také neprobouzí nadšení.

Housenky své slunce neznají, slepci neznají svůj oheň, a ty sám také neznáš onu tvář, které se nakonec podobá chrám, když ho vystavíš tak, že pohne lidská srdce k nadšení.

Byla tu pro mne jakási tvář, k níž jsem se musel stále otáčet, neboť mne osvěcovala z určité strany a z druhé ne. Ale dosud ji neznám...“

A v tom okamžiku se mému geometru ukázal Bůh.

Antoine de Saint-Exupéry

Není z Boha, kdokoliv nečiní spravedlnost a nemiluje svého bratra. (1 J 3:10b)

AKTUALITY

Výstava: Proměny textilu 2. - 30. června v orlickém kostele.
Vernisáž 2. června v 17 h.
Otevřeno každou neděli 9.45 - 12 hod.
(bohoslužba 10.15 - 11.30 h.)
Jindy po domluvě
na tel. 731 402 236.

Farní odpoledne - 16. června od 17 hod. v kynologickém areálu u Tvrze Orlice.

Milí farníci,
pojďme se potkat v kulisách přírody a pobýt spolu. Bude možnost popovídat si, potkat se jinak, než se setkáváme obvykle. Atmosféru naladíme biblickými příběhy beze slov - pantomimou skupiny herců pod vedením Václava Dostála. V další části máme pro vás přípravnou anketu a prostor pro hry pro děti. Zakončíme piknikem z vlastních zásob, opékáním špekáčků či jiných pochutin u ohně. Pokud s sebou přineseme dobrou náladu, zpěvníky a kytary, můžeme si společně zazpívat u podvečerního ohně. Pití a oheň budou zajištěny, přineste si věci na piknik (včetně deky apod.). V případě nepříznivé počasí se sejeme v orlickém kostele. Těšíme se na vaši účast.

za Farní radu P. Vychytil ml.

Z velké války do republiky, aneb válečná léta a první republika v Kyšperku - výstava ke 100. výročí založení republiky.
28.6. - 22. 9. v letohradském městském muzeu.

Literární pásmo: František Derfler recituje poezii Czesława Miłosze.
26. srpna v 17 hodin v kostele sv. Václava.

**Lásku, úctu
a věrnost si slíbili**

7. 5. Prokop Bílý a Chen Brailovský
2. 6. František Čanda a Pavla Hubálková

**Ke vzkříšení
jsme vyprovodili**

2.2. Vlastu Štěpánkovou 81 let
11.5. Karla Štěpánka 78 let
Jaroslava Divíška 80 let
15.5. Hanu Vychytilovou 58 let

FARNÍ RADA INFORMUJE

21. května jednal Výbor pastorační rady.
Projednávané body jsou součástí zápisu z FR 23. 5., viz přílohu Okénka.

PODĚKOVÁNÍ

Nejprve děkujeme Bohu za jeho stálou, štědrú a vynalézavou péči. Kdo je všímavý a uznalý, zakouší, jak je bohatý. Je příjemné

Mezinárodní hudební festival LETOHRAD 2018 - 29. ročník

2. - 10. června

www.mhf.letohrad.cz

Neděle 3. června:

- v 10.15 hod. Tvrz Orlice - **Festivalová bohoslužba. Vstup zdarma.**
- v 17 hod. kostel Jablonné n. O. - **Musica Dolce Vita (ČR). Vstupné: 50/ slevy 30 Kč.**

Úterý 5. června ve 20 hod. - kostel Lukavice
Juan Paradell Solé - varhany (Itálie).
Vstupné: 50/ slevy 30 Kč.

Pátek 8. června ve 20 hod. - evangelický kostel Horní Čermná - **Johannes Skudlik - varhany (SRN).** Vstupné: 50/ slevy 30 Kč.

ČERVEN VE STREETU

Taušlova 714, Letohrad

Tel. č.: 731 420 344

Facebook: NZDM Street-Letohrad

4. 6. HÁDEJ, KDO JSEM!

Máš rád tuhle hru, ale dlouho jsi ji nehrál a nemáš s kým? U nás ve Streetu si ji můžeš zahrát.

7. 6. KLUBOVÝ TURNAJ V BASKETBALU

Umiš házet na basketbalový koš a baví tě tato hra? Předved' se nám na basketbalovém turnaji, který se bude konat od 16 h.. Bude se hrát podle sportovních pravidel, seznámíme tě s nimi před začátkem turnaje. Zapojit se do turnaje může každý, kdo rád hraje basketbal a třeba si odneseš i výhru. Těšíme se na tebe.

12. 6. SPEED CUPS

Zábavná akční hra zaměřená na rychlost a na postřeh.

být bohatý. Každou neděli Bohu společně děkujeme. Děkujeme za Slavnost Sesílání Ducha svatého, můžeme se naučit s Duchem spolupracovat.

Celý máj, každodenně, na Kopečku zvonili: ráno: manželé Jana a František Balcarovi, Vojtěch Mikyska st. a Josef Pomikálek, navečer: Helena Živná a jejich děti - Marek, Toník a Karolína a bratr Václav Moravec st.

To zvonění bylo milé, a velkorysě (zvonit celý měsíc). Hlasem zvonů jste nás zvali k malému zastavení se a pozvednutí hlavy vzhůru ... Děkujeme vám.

Děkujeme Vám, kteří jste uklízeli „Kopeček“ před poutí - přišli jste v hojném počtu. Děkujeme vám, kteří jste ke slavnosti jakkoliv přispěli. Měl jsem starost, aby si někdo třeba nezvrtil nohu, ale všichni dodrželi zákaz vstupu do ambítů.

Sobota 9. června:

- v 18 hod. klášter Králiky - **Maria a Roman Peruckí - soprán + varhany (PL).**
Vstupné: 50/ slevy 30 Kč.

- v 21 hod. kostel Výprachtice - **Dominika Zamara (Itálie - soprán), František Vaníček - varhany.**
Představení varhan po rekonstrukci - video-projekce. Vstupné: 50/ slevy 30 Kč.

Neděle 10. června v 15 hod. - kostel Nanebevzetí P. Marie v Letohradě - Orlici
Mozart gala - Korunovační mše a další známé skladby W. A. Mozarta. Komorní orchestr J. Kociána, sólisté a pěvecké sbory Familia Cantorum. Vstupné: 50/ slevy 30 Kč.

Neděle 24. června v 15 hod. - kostel Nanebevzetí P. Marie v Letohradě - Orlici
Festival PLUS - mimořádný festivalový koncert Chancel Choir First Presbyterian Church of Annapolis (USA).
Vstupné: 60/ slevy 40 Kč.

14. 6. TIK TAK BUM!

Hra, podporující kreativitu a slovní zásobu.

18. 6. - 31. 8. **ZAVŘENO** - rekonstrukce.

Téma měsíce: LETNÍ BRIGÁDY

Rádi byste si nějak přivydělali? Nevíte, jak na to? Přemýšlíte, kde sehnat brigádu? Víte, co a jak? Osvědčilo se vám něco? Přijďte si s námi povídat na téma "Letní brigády". Nejen o tom, kde a jak brigádu hledat, jaké jsou podmínky, ale i tom na co si dát při výběru pozor.

CENTRUM POD STŘECHOU RODINNÉ CENTRUM MOZAIKA

Taušlova 714, Letohrad

Tel. 731 402 336, podstrechou@seznam.cz,

www.uo.charita.cz

Po 18. 6. - 31. 8. ZAVŘENO - rekonstrukce. Těšíme se na Vás po prázdninách v novém.

Můžeme se těšit na příští rok - to už celá stavba bude mít zevnitř nový kabát.

Děkujeme Městu za uspořádání akce „Brány památek dokořán“, i všem, kteří pomáhali.

V kostele sv. Václava manželé Halbrštátovi navíc návštěvníkům připravili pohoštění, studenti ZUŠ troubili na trubku a pozouny před kostelem i v kostele. Na zvonici prováděla návštěvníky paní Helena Živná a sy nové Režie: Milan Šulc. Všem vám děkujeme.

Slavnost Míru 8. května měla velikou úroveň. Do slavností nás uvedla Iva Marková, Kamil Moravec nám připomněl něco z kruté historie 1. světové války. Zesřový koncert vte umocnil.

Pohoštění kunčických paní bylo výborné - povídali jsme si s nimi i s ostatními účastníky. Vše měl na starosti opět Milan Šulc. Děkujeme. (Zesnulá) paní Ruprechtová měla radost. /v

ZAPOJTE SE DO PROJEKTU PRO PEČUJÍCÍ OSOBY

Pečujete nebo se chystáte pečovat o rodinného příslušníka s omezenou schopností sebeobsluhy? Alzheimers support center Czech republic, o.p.s. ve spolupráci s Domovem důchodců Ústí nad Orlicí realizuje na území okresu Ústí nad Orlicí unikátní projekt podpory pečujících osob.

Nabízíme vám bezplatnou konzultační podporu, návčiky pečovatelských úkonů, pravidelná motivační setkávání. Naučíme vás efektivně zvedat a polohovat osoby se sníženou pohyblivostí, přiměřeně komunikovat s osobami s demencí, správně používat inkontinenční pomůcky, psychologickou podporu a mnoho dalšího. Poradíme vám se vším, co budete při péči o vašeho blízkého potřebovat. Vše zdarma.

Rádi vás s projektem seznámíme v **úterý 26. června 2018 od 16 hodin ve společenské místnosti Domu s pečovatelskou službou, Sokolovská 15, Letohrad.**

Kontaktujte nás – Alena Vacková, tel. č. 730 182 509, e-mail: asistent@dduo.cz, rádi vám poskytneme doplňující informace.

*Dagmar Ducháčková,
vedoucí odboru sociálních věcí MěÚ Žamberk*

ZPRÁVY Z CHARITY

Oblastní charita Ústí nad Orlicí hledá všeobecnou zdravotní sestru
DO SVÉHO TÝMU HLEDÁME KOLEGYNI (KOLEGU), KTERÁ:

- Má ráda zajímavou a pestrou práci
- Je aktivní, tvořivá, komunikativní, samostatná, odpovědná a ráda spolupracuje s ostatními
- Má praxi u lůžka a zkušenost nebo alespoň představu o práci v terénu
- Je aktivní řidič (řidičské oprávnění sk. B)
- Má osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu
- Ovládá základy práce na PC

Co u nás získáte:

- Práci na plný, případně zkrácený úvazek
- Pružnou pracovní dobu
- Zázemí stabilní organizace
- Hrazené profesní vzdělávání, odborný růst
- Služební telefon, stravenky, 5 týdnů dovolené,
- Příjemné pracovní zázemí, podporu kolektivu a vedoucího
- Odbornou spolupráci s dalšími charitními službami.

Kontakt:

Zuzana Morávková, tel.: 734 435 388

Životopisy a motivační dopisy zasílejte elektronicky na adresu:

katarina.zelenakova@uo.hk.caritas.cz,

nebo poštou na adresu:

Oblastní charita Ústí nad Orlicí,

Na Kopečku 356, 561 51 Letohrad

10 LET ČESKÉ KŘESŤANSKÉ AKADEMIE V LETOHRADĚ

Před 10 lety - v květnu 2008 - zahájila činnost místní pobočka ČKA v Letohradě, a to besedou s Václavem Vackem nad jeho knihou „Pozvání k Večeři Páně“. Za 10 let je za námi 95 akcí (přednášek, besed, koncertů) a skvělá spolupráce místní evangelické a katolické církve. Máme z toho velkou radost, protože o nabízené programy je stále zájem, a protože díky jejich širokému tematickému záběru - od teologických, historických, literárních až po cestovatelské - se daří oslovit i široké spektrum návštěvníků.

Děkujeme vám všem, kdo ČKA podporujete svým zájmem. Děkujeme všem členům za jejich práci, zejména Janě Kalouskové a Jiřině Kačenové. A na Vás, bez kterých by to nešlo - na naše návštěvníky - se těšíme na některé z dalších našich akcí. /M

TROŠIČKU O MORAVĚ

Toulala jsem se pár dnů Moravou mezi Uherským Brodem, Hradištěm a Zlínem. Krajina podobně zvládnutá jako u nás doma, jen ty kopečky jsou zakulacenější a stráně a údolí povlnnější. Vůbec je tam nějak dál vidět, víc prostoru, víc vzduchu, víc slunce. A hledala jsem shody a rozdíly.

Starší domky v obcích jsou podobně vyřešované, omítnuté, barevné a plné kytek jako u nás, jen s malým rozdílem. Řadí se těsně jeden vedle druhého, mnohdy nalepeny na sebe štítovými zdmi podle hlavní komunikace. Spořádaně. Bez vylučnosti. To teprve nová zástavba má všechny znaky bezbřehé svobodomyšlnosti, každý pozemek jinak velký, každý dům pootočený jinam a hlavně, každý jiný, musí se přece lišit.

Půvab všech těch míst - Brodu, Bzence, Vlčnova, Strážnice, Hluku, Vnorov... je v pečlivém uchování toho, co si zachovávají z historie. Najednou vám ale oči zláká překvapivě přitažlivá architektura zbrusu nového kostelíka. Není to vyvýšeným umístěním. Čisté, ladné, běloskvoucí stavby v těsném sousedství těch, v nichž se po mnoho let žije.

Ten kraj žije vínem, na kopcích zahlédnete vinařské budy. Vzpomínám na kyšperského kamaráda Luboška Stejskala, který v tomto kraji vojákoval a vozil nám na ochutnání Bzeneckou lipku. Bože, jak je to dávno! Ve Vlčnově se právě chystali na jízdu králů, v knihovně v Uherském Hradišti knihovnice, které si tu skvělou akcí před léty vymyslely, už dávno sečetly účast malých čtenářů na Noci s Andersenem, Uherský Brod dál ctí J. A. Komenského, Strážnice má skoro nepřetržitý festival folklorních souborů a pak je tu Zlín a Luhačovice.

Luhačovice vědomě, se vkusem a důrazně připomínají každou významnou osobu, která je kdy navštívila, vyzdvihují původní myšlenku - spojování Čechů a Slováků. Zdařilo se díky velkému úsilí iniciátora této myšlenky, pana

Serenyioho, šlechtice maďarské národnosti. Multikulturnost konce 19. století. Připomínají a uchovávají - a je to za nemalé prostředky - stavby Dušana Jurkoviče. Pohádková stavení s překvapivým užitím řemeslně dokonale opracovaného dřeva, stavení tvarově nápaditá, vesele barevná.

Luhačovický Janáčkův smíšený sbor rozzářil nedělní odpoledne a Dvořákovy Moravské dvojzpěvy, jak je přednesly vynikající sólistky, mi zní v uších dodnes. Hledala jsem u těch vinohradů, uvidím-li děvče, co žalo trávu. Neviděla.

Zato jsme viděla, bohužel stejně jako podle trati Praha - Ústí nad Orlicí, převahu polí osetých řepkou. Marně se pídíte po jiné plodině, obilná pole, co by člověk spočítal na prstech jedné ruky. Řepa nikde. Sem tam kukuřice. Hodně nepokosených luk. Třeba na ně dojde. Ale té řepky je tady také nejvíc. Obrovské, nekonečné lány, když kvete, musí přecházet zrak. A pokud jde o kukuřici, také lány do nekonečna.

Zrovna v té době ukazovala televize, co dokáže průtrž mračen s takovou bezbřehou polností udělat, jak voda odploví to, co zajišťuje úrodu, kolik způsobí škody na komunikacích, v obydlích, a kdo to pak zaplatí...

A napadla mne první kacířská myšlenka. Copak po tolika letech a zkušenostech s neblahým rozoráním mezi nelze majitelům polí vnutit myšlenku, aby na strategických místech něco jako meze obnovili? Ten muž, který drží ve svých rukou vládu v naší zemi, je přece polnohospodář, rád mluví o užitečném vynaládání a šetření financí, proč takovou akci nevyvolá?

Jestliže jste si teď právě řekli, pane, ta je naviň, máte pravdu. Jenomže, jak už jsem napsala, já hledala shody a rozdíly. Nejvíc mne k nim vyprovokoval Zlín.

Představte si ubohý, kopcovitý, zapomenutý kraj, bídu s nouzí. Ani na pořádné boty na zimu tam lidi neměli, chodili v plátěných, co si sami doma šili, vycpávaných slámou. A tam se na počátku 20. století zrodil fenomén Baťa. Po rodu Baťů a jejich spolupracovnících - nikdy neměli dělníky, jen spolupracovníky - zůstalo živé, růžovo šedobílé, do zeleně zasazené a rozumně rozčleněné sídlo se všemi znaky kypícího, avšak příjemného velkoměsta. Baťové byli úspěšní, bohatlí, získali soustavně vylepšovali nejen technologie a pracovní postupy, ale i zdravotní péči, sociální péči, dopravu, bydlení, kulturu, vzdělání. O všem se lze přesvědčit v expozici v budově 14, se spoustou dat, dobových fotografií, dokumentů nejrůznějšího druhu až po tu automatizovanou linku na výrobu obuvi.

V Kyšperku, na Novém Městě bydlel pan Jirásko, bývalý Baťův „mladý muž“. Vzpomínal s vděčností. Dopoledne práce, odpoledne škola - řemeslo, technika, matematika, jazyky - ve volném čase sport. Hoši dostávali fešáckou uniformu mladých mužů, byli na ni pyšní, za práci dostávali polovinu platu na ruku, druhou polovinu jim firma na výhodný úrok ukládala.

pokračování na str. 8

NEJVYŠŠÍ HODNOTOU JE POHODLÍ

- míní jeden z nejzajímavějších americký konzervativních publicistů Rod Dreher.

Vloni jste napsal knihu *The Benedict Option*, česky nedávno vyšla jako *Benediktova cesta. Analyzujete v ní postavení křesťanství v západním světě a doporučujete věřícím, aby se stáhli do malých křesťanských komunit. Často kritizujete recenzenty za to, že dezinterpretují vaše myšlenky. V čem se mylí nejčastěji?*

Říkají, že nabádám křesťany k tomu, aby utekli do hor. Aby se úplně stáhli z normálního života. Já ale tvrdím, že dnešní svět je vůči tradičnímu křesťanství tak nepřátelský, že v zájmu vlastního přežití musíme trávit víc času mimo něj. Utužovat naši víru, upevňovat vzájemné vztahy a náš vztah k Bohu. Když se do vnějšího světa vydáme, měli by ostatní vidět, že naše víra je opravdová.

pokračování ze str. 7

Když pan Jirásko u Batů skončil, a když si uspořené peníze vyzvedl, mohl za ně koupit motorku. Byla to prý před druhou světovou válkou třetí motorka v Kyšperku.

Batové a ta řepná pole mi nedají pokoj.

Jak úspěšné podnikání - vize, idea, může měnit svět a osudy lidí k lepšímu, jak se zapíše do paměti i do krajiny trvale a pozitivně.

A jak jiná idea posouvá krajinu a osudy lidí kam si nepřejeme. A to je druhá kacírská myšlenka.

Toulání Moravou - a to toulání na stará kolena - má ještě jeden rozměr. Moraváci, alespoň ti, s nimiž jsem se potkala, zaprvé mluví hezkou češtinou. Neznají předražené v- (vokno, vocet...), přídavná jména v mužském rodě znějí spisovně - krásný, světlý, chutný; mají lavečku (lavičku) a halenečku, ale co je nejdůležitější, nespěchají, nejsou horečně netrpěliví, usmívají se a ochotně na cokoli obsírně odpoví. A když dost dobře neporozumíte vysvětlení kudy cestou, rozběhnou se za vámi, abyste nebloudili.

Zadruhé, zřetelně dají najevo, jak rádi mají své město, jak si váží jeho historie, jeho tradic. A zatřetí, i tam jsem potkala ty, co by mohli být současnými vzory. Byli to manželé Šulcovi. Opustili své původní profese, s úsporami a půjčkou si v Pardubicích nechali postavit loď Noe a s ní se plaví po Baťově kanálu a řece Moravě. Paní Šulcová je encyklopedie vědomostí o stavbě a provozu kanálu, pan Šulc je lodník. Plují a vyprávějí v létě, v zimě.

Jsou stejně nápadití, stejně podnikaví a tvrdšíjně postupující za svým snem, jako letohradský pan Tacl se svým |Muzeem řemesel, jako ti, co udržují letohradské památky, jako ti, co se u nás sportem starají o zdravý vývoj dětí, nebo ti, co muzicírují, zpívají, hrají divadlo nebo stojí nenápadně za organizováním kdečeho, čím Letohrad žije.

Kdybyste pro dovolenou neměli žádný plán, zajedte na Moravu. Vždyť je to od nás malý kousek.

EN

V rubrice *Profily* časopisu *New Yorker* říkáte, že „americké křesťanství bylo nahrazeno pružnou, do sebe zahleděnou ježišovskou filozofií, která se perfektně hodí do konzumní a individualistické post-křesťanské společnosti“. Kdy a jak se to stalo?

Sahá to až do šedesátých let. Dnes už zesnulý sociolog Philip Rieff, žid a sekularista, už tehdy hodně prorocky označil Ameriku jako terapeutickou společnost. Podle Rieffa byly revoluce, které jsme na Západě prožili, včetně té sexuální, součástí rozsáhlejší, radikálnější změny. Terapeutická revoluce všechno orientovala na pohodlí jednotlivce, jeho svobodu hledat dobrý pocit naprosto kdekoliv. Na křesťanský život měla zásadní dopad. Masový katolicismus i protestantství se v Americe odklonily od studia bible, toho, co nám naše tradice a církve říkají, a začaly se ptát: „Jak může bible pracovat pro nás?“ Z křesťanství se tak stalo cosi velmi emocionálního. Náboženství se skvěle hodí do konzumní společnosti, ve které si můžeme kdykoliv objednat cokoli, nikdo po nás nechce, abychom měnili sebe sama, a jen si kupujeme věci, abychom se cítili dobře. Z náboženství se stalo něco tak povrchního, že nás nemůže vůbec překvapovat odlišnost mladých lidí. Cítí, že je na tom něco falešného, umělého. Takové náboženství prostě nemůže vydržet, protože nemá žádné pevné základy. Přesto si myslím, že brzo uvidíme, jak se někteří mladí lidé ke křesťanství vrací, a to kvůli touze po něčem hlubším, starším, než poznali od svých rodičů.

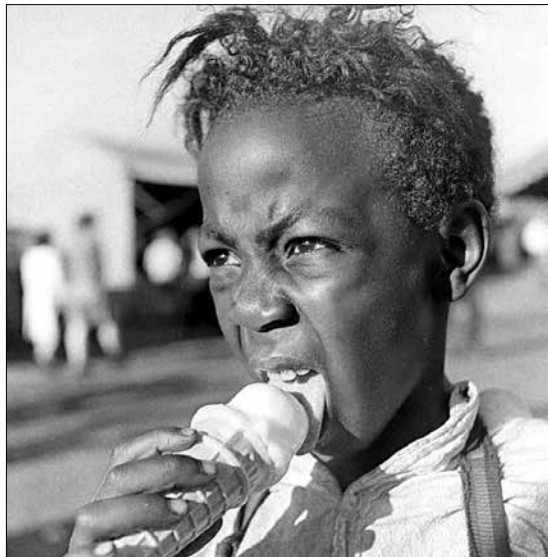
Jste nesmlouvavý kritik západní kultury. Když se na to podíváte v širším měřítku, kdy a jak se začala tato kultura kazit?

Říkat „v tuhle chvíli se to všechno změnilo“ je vždycky ošemetné. Já věřím, že největší změna přišla na konci vrcholného středověku, když se objevila filozofie nominalismu. Nominalismus tvrdil, velmi zjednodušeně, že materiální svět nemá žádný jiný význam než ten, co mu sami dáme. Všechna předešlá filozofie i křesťanská teologie věřila, že ve světě je nějaká základní esence, kterou musíme hledat a naučit se ji vnímat. Nominalismus to všechno otočil. To pak nakonec vedlo k reformaci, rostoucímu důrazu na individualitu člověka, vědecké revoluci. Hodně zjednodušují, ale nominalismus byl pro západní civilizaci taková loterie. Vyměnili jsme okouzlení ze světa, víru v jeho niterný význam, za moc nad ním, moc realizovat sami sebe a naše vlastní touhy. Jenže tenhle proces už teď končí.

Taky rád a často kritizujete liberalismus. Co vám na něm vadí?

Předem musím říct, že rozhodně nejsem proti liberalismu jako takovému, jsem taky jeho produkt a chci žít v liberální společnosti. Jen mám strach, že dnešní podoba liberalismu není udržitelná. Jak říká můj přítel, politik Patrick Deneen, liberalismus stojí na

morálním konsenzu, který ale sám vytvářet neumí. Liberalismus se nedaří, protože uspěl v osvobození jednotlivce až tak dobře, že ho odtrhl od historie, od jakékoliv povinnosti. Benediktova cesta je takový protijed. Lidi si často myslí, že chci nějaký neliberální řád, tak to ale není - lepší politický program než liberalismus podle mě neexistuje. Pokud ho ale chceme udržet, musíme se vrátit ke křesťanským humanistickým tradicím, ze kterých liberalismus vychází.

Mluvíte také o tom, jak nás technologie od spirituálního života vzdalují. Nejznámější jste přítom kvůli svému blogu není to trochu rozpor?

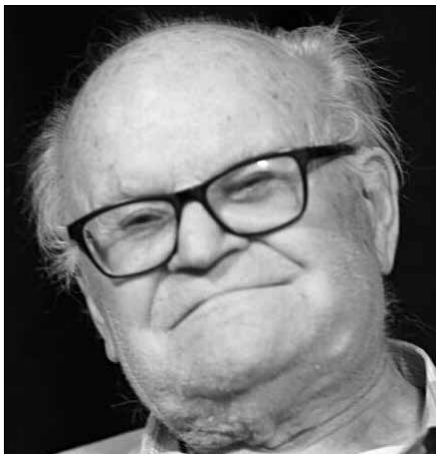
To je fantastická otázka! Rozhodně jsem si té ironie vědomý. Ale zásadní je, abychom se technologiemi nenechali ovládat. Ono je lehké koukat na středškoláky a křičet na ně, ať dají ty telefony pryč, jenže sám s tím taky bojuju! Ve vztahu k technologii musíme určovat hranice my, ne naopak. Četl jsem úžasnou knihu od Tima Wu, profesora Kolumbijské univerzity, která se jmenuje *Attention Merchants* (Obchodníci s pozorností). Podle něj se reklamní byznys v posledním století masivně přeorientoval na odchytávání pozornosti jednotlivce. A lidé dnes už nemají sílu odporovat, protože marketéři mají příliš dobře podchycené to, jak nás ovládat. Na konci knihy Wu tvrdí, že se hodně můžeme naučit od středověkých mnichů, kteří moc dobře věděli, že jste to, čemu věnujete pozornost. A já říkám: skvěle, to je Benediktova cesta! A nemusíte být křesťany, abyste pochopili, že mniši mohli vést dobrý život, protože měli dobrou kontrolu nad vlastními vášněmi.

*Rod Dreher (1967) americký spisovatel a publicista, editor a sloupkař magazínu *American Conservative*. Publikoval texty v denících *Los Angeles Times* nebo *Wall Street Journal*. Nejčastěji píše o politice a náboženství, ve své čtvrté a zatím poslední knize *Benediktova cesta* analyzuje postavení křesťanů v západní společnosti. Je kritikem západní kultury a současného stavu katolické církve.*

Týdeník Rozhlas 21/2018

VÍC SE SLUŠÍ POSLOUCHAT BOHA, NEŽ ČLOVĚKA

Miroslav Šlechta se narodil v r. 1928 v Přestavkách nedaleko Hrochova Týnce na statku svého děda jako první ze tří synů. Rodiče již tehdy bydleli v České Třebové, kde s nimi strávil dětství. Otec, Josef Šlechta, se vyučil ševcem, ale po rozmachu Baťova obuvnického průmyslu se neuvědomil, a tak se vyučil vulkanizérem - opravárem pneumatik a založil si vlastní živnost. Matka Ludmila byla celý život v domácnosti. „Měli jsme dvě kozy na mléko, králíky, chodili jsme pást husy, kůzlata, sušit seno, ukládat seno na půdu... Dnešní děti by mně mohly závidět, jak jsme si hráli s kůzlaty nebo se vozili na fůrách slámy, když se svázelo obilí z polí. Obilí jsme ještě mlátili ručně cepy a přesívali ho na mlátě. Díky tomu jsme v době války nebyli závislí na potravinách z přidělového systému. Podle lístků jsme měli právo jen na 1/8 l odstředěného mléka na osobu denně. Takže to domácí mléko od koz bylo velmi potřebné pro to, abychom válku bez úhony přežili. Už nikdy v životě jsem nejedl tak dobrý chleba, jaký v té době pekla naše maminka. Zadělal vždy v díži těsto na několik bochníků a k vypečení jsme ho nosili k soukromému pekaři, který měl velkou strojní pekárnu. Ten chleba pak vydržel několik týdnů. Byl pro nás nezapomenutelný - obzvláště když nám na něj maminka namazala máslo. Občas mě maminka poslala koupit 1/8 másla, a to byl doslova přepych. Víím, že v mlékárnách prodávali i jogurty, ale ty jsem jako dítě nikdy neochutnal.“

Školní léta

Miroslav chodil do speciální chlapecké školy v České Třebové, koedukace tehdy neexistovala. Rodiče byli katolíci a také on chodil ve škole na povinné hodiny náboženství. Rád četl. Knihy si půjčoval z knihovny. Velký vliv na něj měly Masarykovy spisy a Čapkovy Hovory s TGM. Zajímal se o filozofickou literaturu a horlivým čtením se vzdělával. Ve škole měl potíže se zrakem: „Byl jsem krátkozraký a ve škole se mi zrak ještě zhoršil. Neviděl jsem na tabuli a styděl jsem se to říct. Opisoval jsem tedy od spolužáka, ale ani to se nedařilo, a tak jsem měl stále horší známky - v pololetí i pětky. Jeden učitel si nakonec všiml, že nevidím, a lékař mi předepsal brýle. Jako jediný ve

třídě jsem měl brýle - za to jsem se velmi styděl. A tak jsem si je nasazoval jen občas. Z těchto důvodů se mi škola zprotivila, a nerad jsem se učil. Když mi pak rodiče řekli, ať jdu po základní škole na gymnázium, odmítl jsem to.“

Na sklonku 30. let byl také svědkem dvou významných událostí: skonu T. G. Masaryka a Sokolského sletu v r. 1938. „Prožil jsem na světě 10 roků společně s TGM. Když v r. 1937 zemřel, bylo to období opravdového smutku pro celý národ. Ve městě nebyla jediná výloha, kde by nebylo smuteční tablo. Nebylo to organizované, nikdo projevy smutku nenařizoval - bylo to naprosto spontánní a přirozené. Lidé už asi tušili, že budou následovat těžké doby pro náš národ. Sokolského sletu 1938 v České Třebové jsem se sám účastnil. Bylo to velice slavné setkání a velká událost pro celé město. Nacvičovali jsme dlouhé měsíce sestavy, všude bylo množství lidí. Když jsme v průvodu procházeli městem, vzpomínám, že v něm byli i Němci z okolních vesnic. Dávali najevo svou solidaritu s námi, protože už tehdy tady začínalo hrozit Hitlerovo přepadení. I oni vyjadřovali svoji touhu po míru. To se ovšem brzy změnilo.“

Česká Třebová bylo české město sousedící po zabrání Sudet s německými vesnicemi, oddělenými závory. Ve městě hledali ubytování a zaměstnání čeští uprchlíci za zbraněného území. Po nějaké době začali němečtí úředníci úřadovat na městské radnici. „Do školy přišli jejich zástupci, všem dětem ve škole měřili lebky a zjišťovali, kdo z nás má arijské proporce, a kdo ne. Měli jsme povinnou hodinu němčiny denně, učil nás rodilý Němec. Já jsem se odmítl učit, obvykle jsem dostával pětky...“

Židovští spoluobčané

V České Třebové žilo několik židovských rodin. „Doktor Ajnštajn byl hluchý jako poleno, léčil i chudé lidi - jako jsme byli my. Tatínek byl bez zaměstnání, ale dr. Ajnštajn ho léčil, i když věděl, že zrovna nemáme na zaplacení. Platilo se 15-20 korun za návštěvu. Když pak musel pan doktor nosit žlutou hvězdu, a bylo zakázáno se s židy stýkat, rodiče k němu přesto chodili a pomáhali mu. Bez naší pomoci by těžko mohl přežít...“

Vzpomínám také na Grünvaldovy. Tatínek uměl jako švec podrazit boty neroztrhatelnými podrážkami, které dělal z pneumatik. Měl na takové podrážky celou řadu zákazníků. Chodil za ním i pan Grünwald. Jednou za ním přišel v době, kdy bylo jasné, že budou muset odejít, a požádal ho o podražení bot, aby mu co nejdéle vydržely. Tatínek mu to udělal, a když si pan G. pro boty večer (aby ho nikdo neviděl) přišel, tatínek od něj nechtěl za práci nic přijmout. Pan G. se styděl a donutil mě - malého kluka - abych od něj přijmul dvacetikorunu. Tehdy jsem poznal první talmudskou moudrost v životě, kterou mi řekl: „Hloupý je kdo dává, hloupější kdo nebere.“ Odešel, a už nikdy jsem ho neviděl...“

Měl jsem také kamaráda Jirku Poppera. My kluci jsme vzhlíželi k jeho starší sestře Evě. Když pak židé museli všechno lepší oblečení odevzdat, a vidali jsme ji v ošuntělých šatech a se žlutou hvězdou, bylo velmi smutné pozorovat,

jak se hrbí a studem choulí do kabátu. Později zmizela, a už nikdy jsme ji neviděli. Nikdo z nás netušil, co se s židy dělo. Dozvěděli jsme se vše až po válce. Mezi běžnými lidmi antisemitismus neexistoval. Pro nás to byli sousedé - nikdo je nešíkanoval, neodmítal. Do té doby než začali nosit žluté hvězdy, jsme ani nevěděli, že to byli židé. Žádné rozdíly jsme neviděli. V každém národě jsou mocichtiví lidé - takoví lidé se vyskytli i mezi Němci. Ale Němci pro nás byli i poklidní sousedé.“

Za okupace

Otec pracoval i v době války jako vulkanizér. Miroslav se u něj tomuto řemeslu vyučil a dále pracoval v rodinné dílně. „Teprve později, když se blížilo znárodnění tatínkovy dílny, mě napadlo, že by bylo lépe studovat, a vyčítal jsem rodičům, že mě třeba násilím nedonutí studovat. Dlouho jsem trpěl komplexem méněcennosti pro své nedostatečné vzdělání, a musel ho dohánět vlastním přičiněním a hlavně četbou.“

Když byl v r. 1942 jako učeň v otcově živnosti, vzpomíná na starší spolužáky, kteří chtěli založit odbojovou organizaci. V jejich skupině byl jeden jednoduchý člověk - vesnický negramot - který je ohrožoval svou zvanivostí. Aby je neprozradil, rozhodli se ho trvale umlčet a zabili ho. Mrtvolu tohoto mladíka pak gestapo použilo jako klíč pro odhalení celé skupiny. Hoši byli zatčeni a vyslýcháni. 16letý Slávek Jandera a Jirka Rudolf byli gilotinováni v berlínské věznici Plötzensee, Slávkův bratr Jarek byl v Buchenwaldu. Uvězněn byl také kamarád Radomír Drobný, ale protože se nepodařilo mu nic prokázat, byl po půl roce - hubený a vydešený - z gestapáckého vězení propuštěn. Poprava spolužáků na nich zanechala své stopy.

„Sledovali jsme, co se děje na frontách. Tatínek měl rádio-dvoulampovku. V té době jsme museli i toto rádio odvézt na radnici, kde odborník odstraní zařízení, které umožňovalo vysílání na krátkých vlnách, abychom nemohli poslouchat zahraniční rozhlas. Na každém rozhlasu byla cedulka, že za poslech zahraničního rozhlasu je trest smrti. V té době ovšem šikovní čeští kutilové vymysleli zvláštní cívku, která po zapojení do radia umožnila příjem krátkých vln. Tatínek si takovou cívku také opatřil a doma jsme někdy ve tmě poslouchali „Volá Londýn“ nebo „Hovoří Moskva“. Naštěstí nás nikdo neudal. Nevzpomínám si, že by někdy někdo někoho udal...“

Rodinná dílna byla vyčleněna jako důležitá pro válku, protože opravovali pneumatiky. „Za celou dobu k nám přijel jen jeden voják, který chtěl opravit prasklou vzdušnici. Maminka zrovna pekla makové buchtý. Mák v té době byla pečlivě sledovaná válečná surovina, bylo trestné ho mít. Ale dvě teplé buchtý jsme mu dali, a byl pro nás obrovský zážitek vidět ho, jak se hladově vrhá na ty buchtý a volá „Hitler kaput, Hitler kaput!“ Dostávali prý přidělem chleba s pilinami, tak měli hlad...“

Po útoku na Heydricha městský rozhlas oznámil, že všichni občané České Třebové se musí dostavit na radnici. Tam procházeli kolem fo-

tografií předmětů, použitých při útoku a prokazovali, že předměty neznají: „Také já jako kluk jsem se musel zaregistrovat. Procházel jsem vedle obrázků zbraně, aktovky a dalších věcí, vedle kterých seděli dva úředníci gesta-pa a bedlivě sledovali, jestli některý z občanů nejeví známky, že by ty předměty znal nebo atentát schvaloval. Každý den byly na vývěskách plakáty se jmény zastřelených občanů. Stovky plakátů. Také jsme se dozvěděli, co se stalo v Ležákách a Lidicích. Němci se tím chlubil, jak si dovedou se svými nepřáteli poradit. Samozřejmě to všechno negativně ovlivňovalo myšlení nás Čechů.“

Konec války

Lidé byli rádi, že přežívají. S blížícím se koncem války projížděly českořebovským nádražím plné vlaky lidí. Nádraží bylo nad všemi kolejemi překlenuto mostem. „Z mostu jsme pozorovali, jak nádražím projíždějí dobytčáky plné lidí. Uvědomili jsme si, že to jsou lidé z koncentračních táborů, občané města chodili na tento most a házeli jim chleba. V okolních vesnicích, kolem kterých železnice projížděla, pohrřbivali na místních hřbitovech bezejmenné mrtvé, kteří byli z dobytčáků vyhazováni...“ Po příkopech se povalovalo množství vojenské techniky a munice. To byl pro kluky ráj, a zároveň nebezpečí, se kterým má zkušenost i Miroslav Šlechta: „Kolem silnic byly samopaly, pistole, pušky, náboje, to vše se válelo v pangejtu. Já jsem sbíral náboje do pušek a vytahoval jsem z nábojnic kulky, a prach z nábojnic shromažďoval v bedničce na půdě. Dělal jsem s tím pak různé pokusy, používal ho jako raketový pohon atd. Nikdo o tom nevěděl. Jednou jsem v lese objevil nějakou železnou rouru plnou růžové hmoty. Byl to asi Donarit, známá výbušnina. Myslel jsem si, že s tím se mně budou dařit pokusy lépe než s černým prachem. Nachanou rouru jsem donesl na sousedovu zahradu a těšil se, jaká z toho bude pěkná raketa... Roura vybuchla a já se tehdy setkal se smrtí. Ležel jsem tam na místě a byl několik sekund mrtvý. Byl to pro mne zlomový životní okamžik. Tehdy jsem si uvědomil, že celý můj život řídí někdo vyšší, a že mě teď poučil, co je smrt. Tento zážitek mě provází celý život.“

Po válce

S koncem války přišla radost z konce utrpení, nové možnosti a naděje. „Domnívali jsme se, že to tady bude jako za první republiky. Nikdo z nás neměl ponětí, co se děje v politice, žili jsme si vlastní omezené životy. O politiku jsme se nezajímali. Poslouchali jsme Beneše, ale nerozuměli tomu, co se v politice odehrává. Tatínek začínal modernizovat a rozšiřovat dílnu, kupovat nové stroje... Jeden jeho kamarád - zednický mistr - mu nosil časopis „Svět sovětů“. Byl to komunist a my jsme se z těch novin dozvěděli, jak se v zemi Sovětů mají dobře, že tam mají skokanský můstek, školy, že tam rozdávají chleba zadarmo a každý si může vzít, kolik chce... Slyšeli jsme poprvé o komunismu, ale nás nezajímalo, co to je. Při prvních svobodných volbách v r. 1946 byl tatínek ve voleb-

ní komisi, a já na to byl hrdý. Šli na to šikovně. Tatínek jako soukromý podnikatel platil daně. Takhle mu před volbami přišlo z berního úřadu oznámení, že díky zásahu komunistické strany, která má zájem na tom, aby se jeho podnik lépe rozvíjel, jsou mu sníženy daně o dvě třetiny! Tatínek jásal: „Podívejte se ty komunisti, to jsou kabruáci! Umožňují mně takové podnikání! No a hádejte, koho volil? Samozřejmě komunisty. Tímto způsobem tisíce živnostníků volily komunisty. Za další tři měsíce po volbách dostal další daňový výměr z berního úřadu, kde mu byly vyměřeny daně v trojnásobku původní daně! Ukázalo se tedy, že mu bude lépe jako zaměstnanec než jako podnikatel. Dílna mu byla v r. 1948 znárodněna, stroje mu odvezli. Dostával za ně ročně 20 korun nájemné, protože zůstal jejich majitelem, ale nemohl na nich pracovat. Až do důchodu tam zůstal jako chudý zaměstnanec. Když odcházeli s maminkou do důchodu, dostali společně 400 korun měsíčně. Učili jsme se za pochodu, v čem to žijeme...“

Sblížení s Adventisty

Během války se Šlechtovi sblížili s příslušníky adventistického vyznání, vzájemně se stýkali a podporovali. Miroslav se ve svých 18 letech stal členem Církve Adventistů sedmého dne (CASD) a nechal se pokřtít. Musel slíbit, že bude věřit všemu, co mu církev k věření předkládá. Podobnou větu se mu přičilo bezesbýtku přijmout už v dětství, kdy jim katecheta v katolickém náboženství předkládal: „a věřím všemu tomu, co mně církev svatá k věření předkládá“. Tenkrát si to neuvědomoval, ale později začal pocítovat, že tato poučka ho zbavuje svobody myšlení a že se vzdává své vlastní integrity ve prospěch integrity církve: „Věřil jsem učení o brzkém příchodu Spasitele Ježíše, že je lépe být abstinentem a světitelem soboty. Ale s jednou věcí jsem se nespokojil, a proto jsem byl později exkomunikován - odmítl jsem považovat projevy bigotnosti za zbožnost. Bigotnost zbavuje svobody, a to nepřipouštím.“

Vojna a vězení

Na vojnu nastoupil Miroslav Šlechta 1.11. 1951 do Kaplic u Českého Krumlova. Protože věřil propagandistickým heslům, že československá armáda je nejdemokratičtější a nejhumánnější armáda na světě, věřil také, že nebude problém žít v ní jako křesťan. První jeho kroky vedly za velitelem, kterému sdělil své přání světit sobotu, tj. ten den nepracovat. „Velitel mi řekl, že si můžu myslet, co chci, ale dělat budu, co mi řeknou oni. O sobotách jsem odmítl nastoupit ke cvičením, pochodům i k práci. Skončilo to vězením. Krátce po novém roce jsem byl eskortován do Českých Budějovic a pak Bory u Plzně. Tam čekal na vojenský soud.“ 19.7.1952 byl odsouzen vojenským soudem v Plzni podle § 270 odst.1 písm. b) tr. zákona k 18 měsícům vězení za „odmítnutí vojenské povinnosti pro náboženské přesvědčení“. Trest vykonával v táboře Bratrství nedaleko Jáchymova. Tady dostal své první

evidenční číslo A06622a odtud byl převezen se skupinou nábožensky založených vězňů na tábor XII. na Slavkovsku.

Táborový režim

Bydleli v dlouhých dřevěných barácích, jejich středem vedla chodba a po jejích stranách byly světnice pro 20-30 vězňů. Spali na palandách. Budíček v 6 h. ráno. Tříkrát denně odtud odcházeli vězňové do práce na šachtu. Tříkrát denně byly v táboře - podle německého vzoru - sčítací nástupy - v 6, ve 14 a 22 h. „Celý tábor nastoupil do řad po pěti za sebou a čekalo se do té doby, než budou všichni vězni spočítáni. Někteří strážní byli i negramotní, takže to sčítání někdy trvalo celé hodiny. Dostali jsme instrukci, že pokud při pohybu po táboře potkáme uniformu, musíme tři kroky před ní zastavit, postavit se do pozoru, dát ruce na šev kalhot a čekat, dokud nás uniforma nepřejde. Teprve pak můžeme pokračovat v chůzi. Když to někdo nesplnil, šel do korekce.“ Za sebestmenší prohřešek byli vězni trestáni korekcí - vězením ve vězení. „Někdy se tomu říkalo bunkr. Jídlo jednou za dva dny, netopilo se, spalo na holých prknech bez příkrývek. Za ta léta jsem si v korekci vypěstoval větší tepelnou odolnost. Snesu o dva stupně nižší teploty než běžný člověk, protože jsem se cíleně otužoval. Ráno po probuzení jsem se svlékl z košile a byl jsem až do 9 h. polonahý, kolem deváté jsem si oblékl košili, a teprve v poledne jsem si vzal bundu. Tak jsem se otužil a navykl na chlad. To mi pak mnohokrát pomohlo.“ Nástup na oběd se oznamoval tlučením na kolejnici: „Podle svých stravenek (na 80, 100 120% pracovního výkonu) jsme se řadili do řad. Dohlížel strážný. Já jsem byl kvůli sobotě každou chvíli v korekci, takže mě každý strážný znal. Jednou jsem nastoupil do fronty na jídlo a dozorce se chtěl pobavit na mé konto a zakřičel na mě: „Človče, jestlipak vy se modlíte, než začnete jíst? A já na něj stejně nahlas zakřičel: „Pane veliteli, to víte, že se nezapomenu pomodlit - já se modlím i za vás!“ Pak už strážný v diskusi nepokračoval a mě spoluvězni zastavovali a říkali: „Tys mu to teda nandall! Mně to ani nepřišlo, jen jsem řekl, co je pravda. Já jsem ani strážné nepovažoval za své nepřátele...“ Někdy za námi přicházeli političtí důstojníci přesvědčovat nás, že je vědecky dokázané, že Bůh neexistuje. My jsme se tomu v duchu smáli, protože jsme věděli od civilních zaměstnanců, že tady si hrají na ateisty, ale venku chodí pokorně se svými manželkami do kostela, a vůbec jim nevaří, že jejich manželky se chodí modlit a děti chodí na náboženství.“ 4.5. 1953 byla po smrti Stalina a Gottwalda vyhlášena amnestie a Miroslav Šlechta byl propuštěn na svobodu - do konce trestu mu zbývalo šest týdnů. Dva měsíce pracoval v cihelně, pak přišel povolávací rozkaz k PTP a byl přidělen na výstavbu vojenského letiště v Čáslavi, kde zřídil a vedl dílnu na opravy pneumatik. Koncem roku byl přeřazen na výstavbu letiště v Pardubicích. Protože se snažil důsledně světit sobotu, jak mu přikazo-

vala jeho víra, byl znovu odsouzen, tentokrát plzeňským soudem 23.2. 1954 na 21 měsíců. Trest nastoupil v Jáchymově.

Druhé věznění

Přes Jáchymov, tábor Bratrství se dostal až do tábora Svatopluk, kde prožil hraniční zážitek. Velitel ho za neposlušnost surově zbil a nechal ho pak zkrvaveného celý den stát s pouty na rukou a v mrazu na nástupišti. Následovala korekce. Tehdy si uvědomil, že kdyby dozorce ještě chvíli pokračoval v mlčení, nebo kdyby se takový teror opakoval další den, už by to neunesl a zlomil by se...

„Velitel si mě zavolal, že pro mě má lehkou práci v teple. Protože byla sobota, odmítl jsem. On mě vzal do kanceláře a postavil si mě před skříň, nasadil mně na ruce železka a začal mě mlátit pěstmi. Zlomil mně nosní přepážku, tekla mi krev. Zdálo se mi to nekonečně dlouho. Pak mě vyvedl v poutech před strážnici, postavil mě na chodník před strážnici a tam jsem stál v mrazu v lehkém vězeňském mundúru. Dělníci ve frontě do práce se mě vyptávali, proč tam stojím. Tak jsem jim odpověděl, a oni se nedivili. Podporučík Zaremba byl známý svými metodami. Když se vraceli spoluvězni ze šichty, tak jsem jim to zase vyprávěl. Ani jednoho nenapadlo mně říkat, že tam stojím pro blbost. Všichni měli vůči mně respekt. Po nějaké době jsem uslyšel pískání. Mladý vězeň mi ukazoval, že mi něco hodí, a u nohou mi přistál balíček s několika kostkami cukru. Ten vězeň se vzdal svého týdenního přídele cukru, a dal mi ho, aby mi pomohl vydržet to tam v tom mrazu... Ráno mě z korekce odvedli do kuchyně. Kuchaři už o mně věděli, nanosili brambor, a najedl jsem se do syta. Jenže jsem zapomněl na střídmost a moje útroby si s tím poradily po svém. Obsah mých střev se objevil v kalhotkách. V umývárně jsem si tedy vypral spodky, sušil na kamnech ve světnici a zbytek dne chodil zatím v samotných kalhotách. Když tohle skončilo, uvědomil jsem si, že kdyby to násilí pokračovalo další den, zlomil bych se a podvolil. A tohle poznání mě zpokornělo, abych se nechlubil svou statečností.“

Následoval tábor Barbora: „V nejvyšší položeném táboře v té době panovaly kruté povětrnostní podmínky. Já byl za soboty někdy v bunkru. To byl jednolitý betonový kvádr, uprostřed něhož byly tři dutiny, jedna dutina velikost cca 2x2 m široká 1,2 m. V této dutině v jedné polovině byly nad sebou zabetonovány čtyři roury – lůžka - kde čtyři vězňové nad sebou mohli spát a vedle mohli za sebou stát. Jinak se tam nešlo pohnout. Vedle nás byla o něco větší dutina pro tři vězně, největší byla jen pro dva vězně. V této korekci, když jsem se do ní první sobotu dostal, jsem se setkal např. s P. Heřmanem Tylem. Opat kláštera v Teplé se dostal do vězení za svá kázání - dostal 20 let vězení. Nic mu nebylo platné, že byl za války v koncentračním táboře Buchenwald, kde na tamní vězeňské ošetřovně zachraňoval život pozdějšímu prezidentu Zápotockému. Dále jsem se v korekci setkal s Arnoštem Jiljí, synovcem prezidenta Gottwalda. Tetička Gottwaldová za ním jezdi-

la na návštěvy. V korekci byl, protože na šachtě vykradl civilní kantýnu. Smáli jsme se, že synovec dělá v malém to, co jeho strýc ve velkém.“

Na svobodě

S krátkou přestávkou byl přesně po čtyřech letech, 1.11. 1955, propuštěn. Začal pracovat v Pardubicích. Věděl, že ho znovu budou volat na vojnu, protože ji nedosloužil. Přihlásil se tedy na pracovním úřadě, bylo mu jedno, co bude dělat, protože věděl, že na svobodě dlouho nezůstane. Kopal v Pardubicích výkopy pro městský vodovod. Na dně Labe kopali z rezerváru u Kunětické Hory rýhy pro položení potrubí. „Dno bylo opukové a dodnes lituju že jsem si nevzal nějakého zkamenělého trilobita, kterých tam byla spousta.“ V Pardubicích se zapojil do místní církve. I když byla zakázaná, žila intenzivním životem, scházeli se po domácnostech, kázal každý, kdo uměl mluvit. Sobotní shromáždění bývala v Pardubicích, Přelouči, Chocni, České Třebové. „Tam mi doporučovali, ať se ožením. Já říkal, že mě čeká ještě vězení, tak jsem to odmítl. Po čase jsem dostal povolávací rozkaz do Ústí nad Orlicí, ať se dostavím na vojnu. Rozhodl jsem se, že vůbec nenastoupím, a nechám se hned zavřít. Jedna naše souvěrkyně mně zařídila vyšetření u lékaře. Mě to tenkrát obtěžovalo. Vyptával se mě a já mu neochotně odpovídal. Když jsem odcházel, dal mi do ruky papír, ani jsem mu nepoděkoval, s bídou jsem se rozloučil. U odvodu jsem teprve zjistil, že mi napsal potvrzení, že nemůžu na vojnu.“

Z vojny tedy nakonec sešlo, a tak se vrátil do pardubické komunity, kde potkal svou budoucí manželku Hanu. Vzali se v r. 1958 a narodily se jim tři děti. I když oba synové byli nejlepší studenti na gymnáziu, v dalším studiu jim bránila aktivní předsedkyně stranické organizace na škole. Nakonec se ale oběma podařilo splnit si svůj sen a vystudovat vysokou školu.

Miroslav Šlechta podrobuje věci kolem sebe kritickému myšlení, svému srdci i životním zkušenostem, a logicky došel k odmítání bigotnosti. Z toho důvodu byl nakonec v r. 1988 CASD exkomunikován. Zachoval si vlastní osobitý přístup k duchovním principům a především důvěrný vztah k Bohu, který se s manželkou snažili předat i svým dětem. Jaký pocit v něm převládá dnes - po letech věznění pro pravidla náboženství, jehož příslušníci ho nakonec mezi sebou nesnesli? „Nemám v sobě nenávist k nikomu. Pán Bůh nepotřebuje ani církve, ani moji víru. On prostě JE. Církevní poučky, katechismy, vědecké doktríny, vyznání, filozofické závěry – to vše může být člověku jen fetišem. Bůh se ke mně kdysi přihlásil a umožnil mi i to, že tady teď sedím a mohu své zážitky předávat dalším lidem. Sám si nedovedu vysvětlit, jak jsem to vše vydržel, není to má zásluha. Je mi 90 let a vážím si každého dne. Žiju podle desatera, jsem šťastný člověk a můj život je zázrak... Nechci dělat ostudu tím, že bych si na cokoli stěžoval... Bůh je láska – a láska buď je, nebo není. Mám jedinou zásadu: Více se sluší poslouchat Boha než člověka.“ /M

MÁMA MÁ ROZUM

Někdo zvoní. Jdu otevřít. Na chodbě mladá žena kolem třiceti let. Skládá na zem dva velké pytle naplněné plyšovými hračkami. Další dva pytle krásných hraček čekají ještě v autě. Svoji zásilku na Charitu komentuje takto: „Nezlobte se, ale nevím, co s tím mám dělat. Naši prarodiče nemají rozum. Moje, ale i ti manželovi. Máme tři děti a vypadá to u nás jako ve velkém hračkářství. Stokrát jsem je prosila, ať to s těmi dárky a hračkami nepřehánějí, tím se děti nevychovejí a ani si s tím nepohrají. Mají toho zbytečně moc. Víím, že jsou rodiny, kde na hračky nezbývá. Prosím, dejte to někomu!“

Děkuji mladé paní a upřesňuji si, jak můžeme s hračkami naložit. Pěkné věci levně prodáváme v charitním obchůdku a zisk jde na další provoz organizace. Kupují si je tam lidé s nižším rozpočtem domácnosti. I s touto možností (kromě rozdání hraček potřebným), paní souhlasí.

Mladí lidé dostávají rozum, že není třeba přehlcovat děti materiálem - říkám si tiše pro sebe... Žena není první, kdo nám sděluje podobné poselství na chodbě charitního domu.

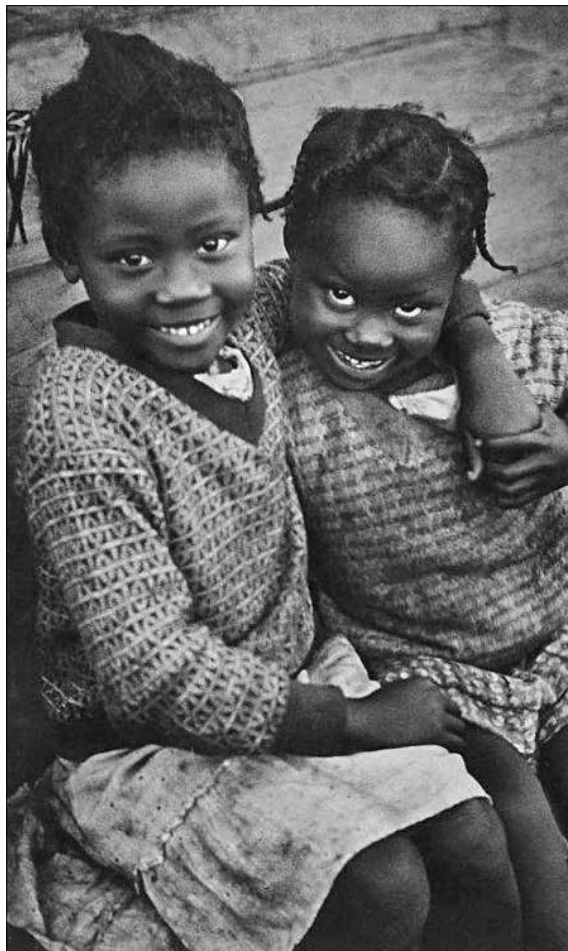
JF

SLZY TVÝ MÁMY

Hana byla odjakživa šikovná, chytrá a hodná holka. Ve škole se držela zpátky, ale když se jí učitelka na cokoli zeptala, vždy znala odpověď. V době dospívání jí zemřel tatínek, a tak maminka zůstala sama s dětmi. Sama se třemi dětmi ve staré chaloupce. Sama se starostí o nemocného tchána, který bydlel s nimi na výminku. Žili skromně, jak jinak. Moc ráda jsem k nim chodila, protože to u nich doma vždycky krásně vonělo: mýdlem, vyžehleným prádlem, čerstvě upečenými buchtami, dřevem na topení, jablky, mateřídouškou, svíčkami, knihami, vlhkostí a zimou, dotírajícími ze zápraží... Vonělo to tam jako v ráji a všichni z té chaloupky voněli stejně tak.

Ještě jí nebylo čtyřicet, když se začala léčit s karcinomem prsu... Po nějakém čase jsem ji navštívila, a na prahu jejího bytu našla uvolněnou ženu, ze které vyzařoval klid jako nikdy předtím, v paruce k nerozeznání od prvních vlasů, a s úsměvem té, která ví...

„To víš, začátky byly těžké. Hrozně těžké. Opeřace. Bolest. Obavy o partnera. Práce, která byla na prvním místě, musela zmizet z mého života. Nikdy jsem se neptala, proč zrovna já... Takový věci se prostě stávají. Jen jsem musela zpřeházet život, aby mě neničil, ale abych ho vychutnávala... Časem to přijmeš. Nic jiného ti nezůstává... Musíš to přijmout a dělat jakoby nic. Když přijmeš neustále kontroly a odběry jako trvalou jistotu nejistoty, když přijmeš aroganci některých doktorů, který se tak brání citovému zasažení pacientovým strachem, jako logický fakt, když se zaraduješ, že tví nejbližší ti zůstali a podrželi tě, když se zaraduješ z toho, co ti zůstalo, máš vyhráno. A i když tě

nepřestanou provázet obavy a těžkosti, máš vyhráno, ať to dopadne jakkoli... Pak si můžeš v čekárně s ostatními vyprávět vtípy nebo se bavit tím, komu kde zůstala viset paruka na stromě...“

Jednou Hana v e-mailu napsala svým kamarádkám:

„Ahoj! Dneska budu po osmnácté ozářena, takže víc jak polovinu mám za sebou. V nemocnici jsou na mě hodní, jeden doktor se jmenuje stejně jako brácha, takže si připadám skoro jak doma. Je tam příjemné a moderní prostředí. Na ruce nosím plastové hodinky bez ručiček, ve kterých jsou nahrané moje údaje: jméno, rodné číslo, kóty kam mají mířit záření, prostě všechno. Když přijdu do čekárny, v ozařovně v počítači začne blikat, že už čekám na proceduru. Dobrý, co? Občas to trochu pálí, ale na každého to působí jinak. Jedna paní má tak citlivou kůži, že ji to pálí, i když nechodí o víkend, a má taky obří opary. Jiná paní se zase maže sádlem, takže její pejsek se do ní znova zamiloval, protože mu voní. U mě už taky došlo na maštění sádlem. Věřím, že i vám se daří dobře. Myslím na vás, opravujte se! Hana.“

Přešlo pár let. Hana se uzdravila a sešli jsme se na oslavě nějakých narozenin. Když už se sláva chýlila ke konci, na parketě zůstaly poslední tři tančící páry. Jeden z nich byla Hana se svou osmdesátiletou maminkou. Hráli ploužák. Hana měla hlavu na maminčině rameni a zpívala spolu se zpěvákem: „Slzy tvý mámy šedivý stékají na polštář...“ Maminka chovala v náručí svoji Haničku, mírně se usmívajíc. Byl to nádherný obrázek a bylo v něm všechno. Všechn strach a bolest. Všechny slzy, úzkosti a bezesné noci. Všechny nezodpovězené otázky. Všechna samota... A nad tím vším: Všechna radost, že tohle všechno prožily, přežily, že má jedna druhou, a že jdou i se svými nejbližšími dál...

Mámy jsou nesmírně silný a statečný... a život nás leckdy vede podivuhodnými cestami... /M

K přípravě na bohoslužby o nedělích a svátcích

neděle 3.6. Slavnost Těla a Krve Páně

7.15 h. Letohrad Ex 24:3-8 Ž 116
8.45 h. Lukavice Žd 9:11-15
10.15 h. Tvrz Orlice Mk 14:12-26

sobota 9.6. 19 h. Lukavice

neděle 10.6. 10. v mezidobí

7.15 h. Letohrad Gn 3:9-15 Ž 130
8.45 h. Mistrovice 2 K 4:13- 5:1
10.30 h. Orlice Mk 3:20-35

sobota 16.6. 19 h. Mistrovice

neděle 17.6. 11. v mezidobí

7.15 h. Letohrad Ez 17:22-24 Ž 92
8.45 h. Lukavice 2 Kor 5:6-10
10.30 h. Orlice Mk 4:26-34

sobota 23.6. 19 h. Lukavice

neděle 24.6. Slavnost Narození

sbírka na Charitu sv. Jana Baptista
7.15 h. Letohrad Iz 49:1-6 Ž 139
8.45 h. Mistrovice - pouť Sk 13:22-26
10.15 h. Orlice Lk 1:57-66.80

pátek 29.6. Slavnost Petra a Pavla apoštolů

19 h. Letohrad
sobota 30.6. 19 h. Mistrovice
neděle 1.7. 13. v mezidobí
7.15 h. Letohrad Mdr 1:13-15; 2:23-24
8.45 h. Lukavice Ž 30 2 K 8:7-15
10.15 h. Orlice Mk 5:21-43

čtvrtek 5.7. Slavnost sv. Cyrila a Metoděje

pátek 6.7. svátek M. Jana Husa

sobota 7.7. 19 h. Lukavice

neděle 8.7. 14. v mezidobí

7.15 h. Letohrad Ez 2:2-5 Ž 123
8.45 h. Mistrovice 2 Kor 12:7-10
10.15 h. Orlice Mk 6:1-6

Nenáviděli jste ve škole slohy? Pak věřte, že učitelé na tom byli stejně. Komu by se chtělo až do večera prohrabovat a opravovat něčí práci. Vynucené příběhy a úvahy, které vlastně ve finále nemají ani hlavu a ani patu. Občas se ale sloh žákovi povede a učitele příjemně překvapí.

Většina studentů napsala své domněnky na základě Boyleova zákona (plyn se ochlazuje, když se roztahuje, a zahřívá se, když je stlačován) nebo nějakou variantu. Jeden student ale napsal toto:

JE PEKLO EXOTERMICKÉ (uvolňuje teplo), NEBO ENDOTERMICKÉ (absorbuje teplo)?

1. Nejprve musíme vědět, jak se hmota pekla mění v čase. Potřebujeme tedy vědět poměr, ve kterém duše přicházejí do pekla, a poměr, ve kterém z něj odcházejí. Myslím, že můžeme předpokládat, že duše, která se dostane do pekla, již nevyjde. Tudíž neodchází žádná duše. Pro představu, kolik duší přichází do pekla, se podívejme na jednotlivá náboženství v dnešním světě.

Většina z nich tvrdí, že kdo není příslušníkem dané církve, přijde do pekla. Od okamžiku, kdy existuje více než jedno náboženství a lidé nepatří do více než jedné církve, mů-

žeme předpokládat, že všechny duše přijdou do pekla. Na základě poměru mezi natalitou a mortalitou můžeme očekávat, že počet duší v pekle exponenciálně roste. Nyní se podívejme na poměr změny objemu pekla, protože podle Boyleova zákona pro udržení stejného tlaku a teploty musí objem růst úměrně k počtu přijatých duší. To nám dává dvě možnosti:

Jestliže se objem pekla zvětšuje pomaleji než v poměru, v jakém přicházejí duše do pekla, teplota a tlak pekla porostou, až peklo vybuchne.

2. Jestliže peklo roste rychleji než v poměru k přicházejícím duším, teplota a tlak budou klesat, až peklo zmrzne. Která z možností je správná? Jestliže přijmeme postulát, který nastolila Tereza v prvním ročníku, čili „Dříve bude v pekle zima, než se s tebou vyspím“ a se zřetelem k tomu, že se se mnou vyspala včera, musí být správná varianta číslo 2, peklo je tedy nepochybně exotermické a již zmrzlo. Závěr této teorie je, že pokud peklo zmrzlo, nepřijímá další duše, zaniklo a zůstalo pouze nebe, což je důkaz Boží existence, který vysvětluje, proč Tereza včera v noci křičela „Ach můj Bože“.

Tento student jako jediný dostal 10 bodů.

